

Zmiany w prawie i ich wpływ na otoczenie biznesowe

ZASTRZEŻENIE:

NINIEJSZY DOKUMENT ZOSTAŁ PRZYGOTOWANY PRZEZ KANCELARIĘ WARDYŃSKI I WSPÓLNICY WYŁĄCZNIE W CELACH INFORMACYJNYCH I NIE STANOWI PORADY ANI OPINII PRAWNEJ. MIMO ZACHOWANIA NAJWYŻSZEJ STARANNOŚCI KANCELARIA WARDYŃSKI I WSPÓLNICY NIE BĘDZIE PONOSIĆ ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA SKUTKI DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W OPARCIU O JAKIEKOLWIEK STWIERDZENIA ZAWARTE W NINIEJSZYM DOKUMENCIE, A NADTO NIE MOŻE ZAGWARANTOWAĆ DOKŁADNOŚCI LUB PRZYDATNOŚCI INFORMACJI Z NIEGO WYNIKAJĄCYCH.

SPIS TREŚCI

Postępowanie administracyjne	4
Bankowość i finanse	5
Przestępstwa gospodarcze	10
Rynki kapitałowe	14
Prawo konkurencji	15
Prawo spółek i transakcje	16
Prawo pracy	23
Energia	27
Prawo ochrony środowiska	30
Prawo zamówień publicznych	32
Prawo własności intelektualnej	33
Life science i rolnictwo	36
Postępowania sporne	38
Nowe technologie	40
Ochrona danych osobowych	43
Reprywatyzacja	45
Nieruchomości i prawo budowlane	48
Restrukturyzacja i upadłość	51
Podatki	53

1

Nowelizacja Kodeksu postępowania administracyjnego

Status: ustawa weszła w życie 30 kwietnia 2018 r.

Ustawa:

- rozszerza możliwość załatwiania spraw telefonicznie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej bądź innych form łączności,
- umożliwia stronom ocenę działania urzędów kierowanych przez organy administracji, w tym pracowników tych urzędów.

Możliwe skutki

- Ograniczenie nadmiernego formalizmu niektórych postępowań administracyjnych, możliwe przyspieszenie procedowania w niektórych kategoriach spraw oraz odciążenie obywateli.
- Poprawa relacji pomiędzy obywatelami a organami administracji publicznej związana z dążeniem urzędów do utrzymywania pozytywnej oceny ich funkcjonowania przez strony.

2

Uwzględnienie instytucji Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców w postępowaniu sądoadministracyjnym

Status: ustawa weszła w życie 30 kwietnia 2018 r.

Nadanie Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców uprawnień w postępowaniach sądoadministracyjnych. Umożliwienie Rzecznikowi zwrócenia się do Naczelnego Sądu Administracyjnego w trybie uchwałodawczym.

Możliwe skutki

Uprawnienie nowego organu do wszczynania postępowań przed sądami administracyjnymi, w tym także zaskarżania orzeczeń, może przyczynić się do efektywniejszej ochrony praw przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w Polsce.

3

Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego; ograniczenie przywilejów banków

adresaci zmiany

- bankowość

Status: trwają prace nad projektem

Rządowy projekt obejmuje kompleksową nowelizację Kodeksu postępowania cywilnego. Planowane jest między innymi zniesienie uprawnień banku do uzyskania tytułu wykonawczego w postępowaniu nakazowym na podstawie wyciągu z ksiąg bankowych. Proponowana zmiana jest konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego, na podstawie którego bankowy tytuł egzekucyjny, jako dokument prywatny banku, został uznany za niezgodny z Konstytucją. Proponowana nowelizacja znosi tym samym utrzymujący się do tej pory przywilej banku do uzyskania tytułu wykonawczego na podstawie własnego dokumentu prywatnego.

Możliwe skutki

Przeforsowanie proponowanej zmiany w postępowaniu nakazowym bezpośrednio wpłynie na wydłużenie czasu egzekucji wierzytelności przez bank. Poskutkuje to również wzrostem kosztów związanych z koniecznością rozpoznawania sprawy w zwykłym postępowaniu sądowym, które ostatecznie będzie musiał ponieść dłużnik. Banki będą mogły również zacząć wymagać wystawiania innych form zabezpieczeń usprawniających dochodzenie wierzytelności, czyli na przykład weksli, które również mogą stanowić podstawę wydania tytułu wykonawczego w szybkim postępowaniu nakazowym.

4

Nowelizacja ustawy o Funduszu Wsparcia Kredytobiorców

adresaci zmiany

- bankowość

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Projekt został przygotowany przez Prezydenta i jest odpowiedzią na zaistniały kryzys dotyczący kredytów walutowych, czyli kredytów hipotecznych denominowanych lub indeksowanych w walutach innych niż złoty. Projekt zmienia zasady funkcjonowania Funduszu Wsparcia Kredytobiorców, wydzielając z niego odrębny Fundusz Restrukturyzacyjny, którego środki przeznaczone zostaną na dobrowolną restrukturyzację kredytów walutowych. Fundusz Restrukturyzacyjny będzie zasilany ze środków kredytodawców proporcjonalnie do posiadanego portfela kredytów walutowych. Każdy kredytodawca może wnioskować o przyznanie swojemu kredytobiorcy środków wpłaconych do Funduszu tylko do wysokości swojej wpłaty. Jeśli kredytodawca nie wykorzysta całości swoich środków, Rada Funduszu może je przydzielić do wykorzystania pozostałym kredytodawcom.

Możliwe skutki

Przyjęte rozwiązania mają skłaniać kredytodawców do restrukturyzacji kredytów walutowych. W praktyce każdy taki kredytodawca będzie zobowiązany wpłacać środki do Funduszu Restrukturyzacyjnego. Jeżeli nie zostaną one wykorzystane na restrukturyzację jego klientów, to trafią do puli, którą będą mogli wykorzystywać klienci innych banków.

Zgodnie z projektem niemożliwe będzie wypowiedzenie umowy kredytu w trakcie rozpatrywania wniosku klienta do banku.

5**Dodatkowe klauzule abuzywne**

adresaci zmiany

- bankowość
- obrót wierzytelnościami

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Ustawa została zaproponowana przez grupę członków opozycyjnego klubu parlamentarnego. Projekt ustawy rozszerza katalog klauzul abuzywnych w umowach z konsumentami o dwa postanowienia występujące w umowach o kredyt indeksowany lub denominowany w walucie obcej.

Możliwe skutki

Wprowadzenie wnioskowanych klauzul do katalogu oznaczałoby, że kredytobiorcy mogliby kwestionować je przed sądem i w efekcie doprowadzić do ich unieważnienia. Ustawa miałaby działać wstecz – ochrona konsumentów obejmowałaby również umowy zawarte przed wejściem w życie ustawy. Wprowadzenie jej w życie mogłoby kolidować z postanowieniami nowej prezydenckiej ustawy o kredycie hipotecznym (obowiązuje od 22 lipca 2017 r.).

6**Ustawa antylichwiarska**

adresaci zmiany

- bankowość
- obrót wierzytelnościami
- sektor pożyczkowy

Status: trwają prace nad projektem

Projekt ustawy znacząco obniża maksymalne pozaodsetkowe koszty pożyczek (takie jak opłaty i prowizje pożyczkodawcy) ustalone w ustawie o kredycie konsumenckim, tym samym wpływając na rentowność tego typu pożyczek.

Ustawa:

- obniża maksymalne ograniczenie pozaodsetkowych kosztów kredytu ze 100% do 75% całkowitej wysokości kredytu,
- wprowadza ograniczenie maksymalnej kwoty zabezpieczenia, do której można dochodzić spłaty świadczenia pieniężnego (dotyczy to nie tylko umów z konsumentami).

Naruszenie postanowień proponowanej ustawy będzie podlegało nowym sankcjom karnym.

Możliwe skutki

Projekt ustawy jest w trakcie konsultacji między różnymi komisjami rządowymi. Po wprowadzeniu ustawy niedozwolone będzie ustanawianie zabezpieczeń wierzytelności (np. zastawów rejestrowych, hipotek), których suma maksymalnych kwot zabezpieczenia będzie przewyższać ustawowe ograniczenie. Zaproponowane zmiany są ważne i szczególnie istotne dla przedsiębiorców działających na rynku krótkoterminowych kredytów i pożyczek konsumenckich.

7

Ograniczenia w dochodzeniu przedawnionych roszczeń

adresaci zmiany

- bankowość
- obrót wierzytelnościami
- sektor pożyczkowy

Status: ustawa wchodzi w życie 9 lipca 2018 r.
(poza art. 4, który wchodzi w życie 9 września 2018 r.)

Celem ustawy jest skrócenie 10-letniego okresu przedawnienia i ochrona konsumentów przed dochodzeniem przedawnionych wierzytelności. Nowy termin przedawnienia roszczeń będzie wynosić 6 lat zamiast 10 lat, z wyjątkiem roszczeń o świadczenia okresowe i wynikających z działalności gospodarczej, który nie ulegnie zmianie i wynosić będzie 3 lata. Dodatkowo zmieni się sposób liczenia terminów przedawnienia – co do zasady koniec terminu przedawnienia będzie przypadał na ostatni dzień roku kalendarzowego.

Ponadto, w stosunku do konsumentów, ustawa znosi konieczność podniesienia zarzutu przedawnienia – sąd będzie badał z urzędu, czy minął termin przedawnienia dochodzonej wierzytelności. Jednakże w wyjątkowych okolicznościach, jeżeli będą tego wymagać względy słuszności, sąd będzie mógł nie uwzględnić upływu terminu przedawnienia.

Możliwe skutki

Ustawa wprowadza istotne zmiany w zasadach dochodzenia roszczeń, skutecznie ograniczając termin na ich dochodzenie. Wejście w życie ustawy może mieć duży wpływ na obrót wierzytelnościami. W szczególności może zmniejszyć zainteresowanie sekurytyzacją niektórych portfeli wierzytelności wobec konsumentów w szczególności ze względu na to, że co do zasady po upływie terminu przedawnienia wierzyciel nie będzie mógł domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego mu przeciwko konsumentowi.

8

Zmiany w postępowaniu egzekucyjnym

adresaci zmiany

- obrót wierzytelnościami

Status: ustawy wejdą w życie 1 stycznia 2019 r. ▶

Nowa ustawa o komornikach sądowych z dnia 22 marca 2018 r. oraz ustawa o kosztach komorniczych z dnia 28 lutego 2018 r. wprowadzają liczne zmiany do postępowania egzekucyjnego. Najistotniejsze z punktu widzenia wierzycieli jest wprowadzenie dodatkowych opłat za czynności komornicze (np. opłaty za poszukiwanie majątku dłużnika, która wyniesie 100 zł, czy opłaty za umorzenie postępowania egzekucyjnego, gdy egzekucja okaże się bezskuteczna, w wysokości 150 zł) oraz ograniczenie możliwości wyboru komornika prowadzącego egzekucję z ruchomości. Po wejściu w życie ustawy egzekucja z ruchomości należec będzie do komornika ogólnej własności dłużnika, a wybór innego komornika będzie ograniczony do obszaru własności sądu apelacyjnego, na którym znajduje się kancelaria komornika ogólnej własności.

Możliwe skutki

Wzrost kosztów prowadzenia egzekucji dla wierzycieli, w szczególności dla wierzycieli masowych.

9

Likwidacja tzw. podatku Belki

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: projekt wniesiony do Sejmu ▶

Projekt ustawy został zgłoszony przez grupę członków opozycyjnego klubu parlamentarnego. Ma na celu całkowitą likwidację podatku od dochodów kapitałowych, zwanego podatkiem Belki. Projekt przewiduje zniesienie opodatkowania zarówno dochodów z kapitałów pieniężnych, takich jak odsetki od wkładów oszczędnościowych i środków na rachunkach bankowych, jak i dochodów uzyskiwanych z inwestycji kapitałowych, w tym z odpłatnego zbycia papierów wartościowych.

Możliwe skutki

Zdaniem projektodawców wprowadzenie proponowanych zmian zachęciłoby obywateli do oszczędzania oraz inwestowania na polskim rynku kapitałowym i skutkowałoby budowaniem długoterminowego kapitału Polaków. Wskutek zwiększenia długoterminowych oszczędności krajowych wzrósłby poziom finansowania wzrostu gospodarczego Polski w oparciu o krajowe zasoby finansowe.

Stworzenie ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji (sekurytyzacji STS)

adresaci zmiany

- obrót wierzytelnościami

Status: rozporządzenie będzie stosowane od 1 stycznia 2019 r.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji pozwala na ukształtowanie sekurytyzacji, która będzie miała mniejsze wymagania kapitałowe wobec banków. Aktualnie Europejski Urząd Nadzoru Bankowego pracuje nad wytycznymi i zaleceniami dotyczącymi zharmonizowanej interpretacji i stosowania wymogów dotyczących sekurytyzacji STS wprowadzonych rozporządzeniem.

Możliwe skutki

Wzrost zainteresowania sekurytyzacją w Europie oraz ujednoczenie wymogów prawnych dotyczących określonych transakcji sekurytyzacyjnych i tym samym przyczynienie się do większego przepływu kapitału pomiędzy krajami UE.

Projekt ustawy o jawności życia publicznego

adresaci zmiany

- osoby pełniące funkcje publiczne • pracodawcy
- przedsiębiorcy • instytucje publiczne

Status: trwają prace nad projektem

Projekt przewiduje m.in.:

- wprowadzenie instytucji sygnalisty, któremu przyznaje się ochronę prawną,
- nałożenie na przedsiębiorcę zatrudniającego min. 50 pracowników obowiązku wprowadzenia i stosowania procedur antykorupcyjnych,
- wprowadzenie odpowiedzialności karnoadministracyjnej przedsiębiorcy za niestosowanie lub pozorne stosowanie lub nieskuteczne stosowanie procedur antykorupcyjnych; możliwość nałożenia na niego kary finansowej,
- rozszerzenie ograniczeń w zatrudnianiu osób pełniących funkcje publiczne,
- rozszerzenie definicji spółki zobowiązanej do udostępniania informacji publicznej,
- uregulowanie lobbingu zawodowego,
- rozszerzenie kategorii osób obowiązanych do składania oświadczeń majątkowych podlegających kontroli,
- sprecyzowanie zasad odpowiedzialności za podanie nieprawdy w oświadczeniu.

Możliwe skutki

- Zwiększenie liczby postępowań karnych w wyniku współpracy sygnalistów z wymiarem sprawiedliwości.
- Dalsze ograniczenie możliwości prowadzenia działalności gospodarczej i piastowania określonych stanowisk przez osoby, które kiedyś pełniły funkcje publiczne.
- Zwiększenie liczby podmiotów zobowiązanych do udostępniania informacji publicznej, obowiązek prowadzenia przez nie odpowiednich rejestrów.
- Poszerzenie katalogu osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych.

Prace nad projektem spowolniły w stosunku do początku 2018 r. Projekt ustawy zawiera nie mniej instytucję sygnalisty, pokrewną do instytucji osoby zgłaszającej nieprawidłowości, której ochronę przewiduje również projekt ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. Można się w związku z tym spodziewać, że prace nad projektem nie zostały porzucone i będą w niedalekiej przyszłości zintensyfikowane.

Projekt nowelizacji Kodeksu karnego skarbowego

adresaci zmiany

- m.in. wszystkie podmioty, na których ciąży obowiązek związany z uiszczaniem należności publicznoprawnych

Status: trwają prace nad projektem
(projekt nie jest jeszcze dostępny)

W założeniach do projektu wskazuje się m.in. na:

- ograniczenie możliwości skorzystania z instytucji czynnego żalu oraz złożenia korekty deklaracji podatkowej,
- wydłużenie okresów przedawnień przestępstw i wykroczeń skarbowych,
- zaostrzenie odpowiedzialności karnej przy przestępstwach skarbowych skutkujących uszczupleniem należności podatkowych dużej wartości,
- podniesienie najniższej liczby stawek dziennych możliwych do wymierzenia przy orzekaniu kary grzywny,
- wprowadzenie nowych przestępstw, np. posiadania podrobionych lub przerobionych znaków akcyzy, paserstwa towarów pochodzących z nielegalnej produkcji, utrudniania czynności służbowych osób uprawnionych do kontroli urzędów i prowadzenia gier hazardowych,
- rozszerzenie możliwości zastosowania dobrowolnego poddania się odpowiedzialności w sprawach o przestępstwa skarbowe.

Możliwe skutki

- Zwiększenie liczby postępowań karnych skarbowych oraz zwiększenie orzekanych w ich ramach sankcji finansowych.
- Zwiększenie nacisku na odzyskiwanie uszczuplonych należności publicznoprawnych w ramach postępowań o przestępstwa i wykroczenia skarbowe.
- Możliwość dobrowolnego poddania się odpowiedzialności (skutkującego m.in. koniecznością zwrotu uszczuplonej należności publicznoprawnej i brakiem wpisu do Krajowego Rejestru Karnego) w większej liczbie spraw karnych skarbowych.
- W założeniu uszczelnienie systemu podatkowego i zmniejszenie szarej strefy w polskiej gospodarce.

Projekt ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zbiorowe, które uzyskały lub mogły uzyskać korzyść, choćby niemajątkową, w związku z przestępstwem osoby działającej w jej imieniu lub na jej rzecz

Status: trwają prace nad projektem

Projekt przewiduje m.in.:

- poszerzenie podstaw odpowiedzialności podmiotów zbiorowych (możliwość orzekania o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych w przypadku połączenia, podziału lub przekształcenia podmiotu oraz w przypadku podmiotów w stanie likwidacji, jak również w przypadku nieustalenia sprawcy czynu zabronionego),
- eliminację wymogu uprzedniego skazania osoby fizycznej, by móc prowadzić postępowanie przeciwko podmiotowi zbiorowemu (zniesienie wymogu prejudykatu)
- umożliwienie prowadzenia łącznego postępowania przeciwko osobie fizycznej – domniemanemu sprawcy przestępstwa – oraz podmiotowi zbiorowemu,
- wprowadzenie obowiązku przeprowadzenia przez podmiot zbiorowy postępowania wyjaśniającego i usunięcia stwierdzonych w ramach tego postępowania nieprawidłowości lub naruszeń w przypadku ich zgłoszenia m.in. przez pracownika podmiotu zbiorowego lub członka zarządu tego podmiotu,
- poszerzenie katalogu środków zapobiegawczych i umożliwienie zastosowania wobec podmiotów zbiorowych zarządu przymusowego,
- umożliwienie podmiotowi zbiorowemu dobrowolnego poddania się odpowiedzialności, co umożliwi złagodzenie orzeczonych wobec niego sankcji i niepodleganie wpisowi do Krajowego Rejestru Karnego,
- podwyższenie progu i pułapu ustawowej wysokości kar pieniężnych do 30 milionów złotych oraz zmiana sposobu kalkulacji wysokości kary pieniężnej (odejście od powiązania wysokości kary z wysokością przychodu osiągniętego przez podmiot zbiorowy),
- poszerzenie katalogu kar i środków karnych – wprowadzenie kary rozwiązania albo likwidacji podmiotu zbiorowego),
- uwidacznianie w Krajowym Rejestrze Sądowym informacji o środkach i karach orzeczonych wobec podmiotów wpisanych do ww. rejestru,
- uwidacznianie w Krajowym Rejestrze Karnym danych podmiotów zbiorowych, wobec których orzeczono kary lub inne środki przewidziane w ustawie.

Możliwe skutki

- Zwiększenie liczby postępowań prowadzonych przeciwko podmiotom zbiorowym.
- Zdecydowane zaostrzenie odpowiedzialności ponoszonej przez podmioty zbiorowe: zwiększenie wysokości kar pieniężnych oraz wprowadzenie możliwości orzeczenia rozwiązania albo likwidacji podmiotu zbiorowego, jak również zwiększenie dolegliwości innych sankcji nakładanych na podmioty zbiorowe (w tym te, które, choć posiadają majątek, nie wykazują przychodu).
- Duża rola negocjacji z organami ścigania wobec możliwości znacznego złagodzenia sankcji w ramach dobrowolnego poddania się odpowiedzialności przez podmiot zbiorowy.
- Potrzeba wprowadzenia przez podmioty zbiorowe procedur wewnętrznych zapobiegających popełnianiu czynów zabronionych.
- Konieczność prowadzenia przez podmioty zbiorowe postępowań wyjaśniających w razie zgłoszenia nieprawidłowości oraz konieczność usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub naruszeń.

Implementacja dyrektywy MiFID II w zakresie działalności firm inwestycyjnych

adresaci zmiany

- instytucje finansowe

Status: ustawa weszła w życie 21 kwietnia 2018 r.

Wdrożenie dyrektywy MiFID II w Polsce nastąpiło przez zmiany w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi.

Efektom zmian jest wprowadzenie dodatkowych wymogów regulacyjnych dla instytucji uczestniczących w obrocie instrumentami finansowymi, w tym firm inwestycyjnych. Dodatkowo regulacja wdraża nowe zasady komunikacji z klientem, poszerza wymogi informacyjne, zapewnia większą transparentność kosztów oraz wprowadza szereg nowych uprawnień dla nadzorców.

Możliwe skutki

Niedostosowanie się do nowych wymogów MiFID II może skutkować dla firm inwestycyjnych nałożeniem kary przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Projekt ustawy o zasadach wspierania nowych inwestycji

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: informacja prasowa – brak projektu

Prezes UOKiK poinformował o planach nowelizacji ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie:

- dostosowania do tzw. dyrektywy ECN+ (m.in. zmiany dotyczące kontroli i przeszukań, kar, ujednolicenia leniency, terminów przedawnienia antymonopolowego),
- progów zgłoszenia transakcji (możliwe wprowadzenie progów wartości transakcji),
- wprowadzenia do ustawy przepisów dotyczących sygnalistów.

Możliwe skutki

- Konieczność uwzględnienia nowych progów zgłoszeniowych w analizie i wykonywaniu transakcji.
- Możliwe inne zmiany wymagające uwzględnienia w prowadzeniu działalności (np. co do porozumień ograniczających konkurencję, ryzyka kar, ryzyk związanych z kontrolą i przeszukaniem itd.).

Ujednoznacznienie obszarów nieuregulowanych w Kodeksie spółek handlowych

adresaci zmiany

- spółki prawa handlowego

Status: trwają prace nad projektem

Zmiany w Kodeksie spółek handlowych mają na celu wprowadzenie jednoznacznych przepisów w obszarach, które dotychczas nie były uregulowane i w praktyce istniała rozbieżność co do ich interpretacji. Niektóre zmiany ułatwiają prowadzenie działalności gospodarczej, jak np. możliwość przeznaczenia nadwyżki za wpłatę za udziały w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością ponad wartość nominalną udziałów na kapitał zapasowy lub rezerwy połączona z możliwością upoważnienia zarządu lub rady nadzorczej do decydowania o pokryciu straty z kapitału rezerwowego, czy też możliwość podjęcia uchwał zarezerwowanych dla zwyczajnego zgromadzenia wspólników w drodze pisemnej.

Możliwe skutki

- Możliwość potwierdzenia czynności „fałszywego organu” tak jak „fałszywego pełnomocnika”.
- Możliwość wskazania przeznaczenia nadwyżki wpłaty na udziały w spółce ponad ich wartość nominalną (na kapitał zapasowy lub rezerwy).
- Zmiana umowy spółki w organizacji tylko za zgodą wszystkich wspólników.
- Uregulowanie statusu majątkowego małżeńskiego w zakresie udziałów lub akcji.
- Wprowadzenie nieprzekraczalnego terminu na wypłatę dywidendy.
- Prawo spółki do zwrotu zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy.
- Sposób złożenia rezygnacji z funkcji członka zarządu/rady nadzorczej.
- Podejmowanie uchwał zarezerwowanych dla zwyczajnego zgromadzenia wspólników w trybie pisemnym.
- Możliwość odwołania wcześniej zwołanego zgromadzenia wspólników.
- Wstąpienie przez spółkę przejmującą dzielony majątek do postępowania procesowego.
- Obowiązek wypłaty dywidendy w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością do końca roku obrotowego, w którym podjęto uchwałę.
- Prawo żądania przez spółkę zwrotu zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy.

W wielu przypadkach zmiany będą miały zastosowanie do czynności prawnych dokonanych przed dniem wejścia ustawy.

Definicja jednostek małych i mikro oraz obowiązków przechowywania sprawozdań finansowych

adresaci zmiany

- podmioty małe i mikro
- wszystkie podmioty sporządzające sprawozdania finansowe

Status: trwają prace nad projektem

Projekt przewiduje podniesienie limitów ustawowych definiujących jednostki małe i mikro, dzięki czemu większa grupa podmiotów będzie mogła zostać uznana za takie jednostki.

Projekt ustala również maksymalny okres, przez który trzeba będzie przechowywać zatwierdzone roczne sprawozdania finansowe. Ma to być nie mniej niż 5 lat, licząc od początku roku następującego po roku obrotowym, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie (dotychczas nie było ograniczeń czasowych).

Możliwe skutki

- Większa grupa podmiotów będzie zwolniona z pewnych określonych obowiązków rachunkowych ciążących na innych jednostkach.

Dotychczas nie było przepisów określających obowiązkowy okres przechowywania sprawozdań finansowych, co interpretowano jako „bez ograniczeń czasowych”.

Nowa ustawa Prawo przedsiębiorców, która zastąpiła dotychczas obowiązującą ustawę o swobodzie działalności gospodarczej

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty prowadzące działalność gospodarczą

Status: ustawa weszła w życie 30 kwietnia 2018 r.

Nowa ustawa jest wiodącą ustawą w ramach tzw. „Konstytucji Biznesu” – pakietu ustaw, które weszły w miejsce ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Na pakiet składają się też:

- ustawa o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy,
- ustawa o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców,
- ustawa o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- ustawa - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej.

Uchylono następujące ustawy:

- ustawa o swobodzie działalności gospodarczej,
- ustawa o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- ustawa o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne.

Możliwe skutki

- Wprowadzenie instytucji działalności nieewidencjonowanej, której prowadzenie nie wymaga rejestracji działalności gospodarczej.
- Umożliwienie przedsiębiorcom będącym osobami fizycznymi udzielania prokury i zamieszczania informacji o prokurencie w systemie teleinformatycznym CEIDG.
- Uporządkowanie i modyfikacje form reglamentacji działalności gospodarczej: pozostawiono koncesje, zezwolenia i wpisy do rejestrów działalności regulowanej, a zlikwidowano zgody i licencje.
- Zmodyfikowanie zasad podejmowania i wykonywania w Polsce działalności gospodarczej przez osoby zagraniczne oraz prowadzenia transgranicznej działalności usługowej, a także tworzenia oddziałów i przedstawicielstw przez przedsiębiorców zagranicznych.
- Wprowadzenie katalogu głównych zasad odnoszących się do przedsiębiorców oraz organów władzy publicznej.
- Umożliwienie powoływania się przez przedsiębiorców na utrwaloną praktykę interpretacyjną (przedsiębiorca nie może zostać obciążony sankcjami finansowymi, administracyjnymi lub karami ani daninami w wyższej wysokości, niż wynika to z tej utrwalonej praktyki interpretacyjnej).
- Utworzenie Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, który przede wszystkim ma stać na straży praw mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

19

Działalność gospodarcza przedsiębiorców zagranicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zagraniczne prowadzące działalność gospodarczą na terenie RP

Status: ustawa weszła w życie 30 kwietnia 2018 r. ▶

Przepisy dotyczące przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych uczestniczących w obrocie gospodarczym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej zostały wyodrębnione w nowej ustawie o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Możliwe skutki

- Uproszczone zostały przepisy formalne dotyczące zakładania i likwidacji oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.
- W szczególności likwidację oddziału przedsiębiorcy zagranicznego można przeprowadzić w taki sam sposób jak likwidację polskiego oddziału, a nie jak dotychczas – z zastosowaniem procedury likwidacyjnej przewidzianej dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.
- Ustawa zawiera przepisy dotyczące czasowej transgranicznej działalności usługowej zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

20

Nowe zasady sporządzania i składania sprawozdań finansowych oraz zgłaszania danych do KRS

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym

Status: ustawa weszła w życie 15 marca 2018 r.
(niektóre przepisy ustawy będą wchodzić w życie sukcesywnie aż do 1 marca 2020 r.)

Projekt częściowo stanowi implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 201/17/UE zmieniającej wcześniejsze dyrektywy w zakresie integracji rejestrów centralnych, handlowych i rejestrów spółek.

Możliwe skutki

- Wprowadzenie obowiązku składania do KRS dokumentów dotyczących zatwierdzeń sprawozdań finansowych wyłącznie w formie elektronicznej (od 15 marca 2018 r.) wraz z obowiązkiem dokonywania takich zgłoszeń (lub co najmniej elektronicznego podpisywania składanych dokumentów) przez członków zarządu (wspólników spółek osobowych reprezentujących te spółki, likwidatorów, syndyków), których numery PESEL są wpisane w rejestrze, oraz sporządzania sprawozdań finansowych w tej formie (od 15 października 2018 r.).
- Obowiązek zgłaszania sądowi rejestrowemu m.in. danych adresowych członków zarządu, likwidatorów i prokurentów, a także wspólników oraz (w przypadku gdy wspólnik jest osobą prawną) członków organów uprawnionych do ich reprezentacji (od 15 marca 2018 r.).
- Utworzenie portalu internetowego umożliwiającego powszechny dostęp do jawnych dokumentów sądowych.
- Pobieranie drogą elektroniczną pełnych odpisów z KRS, a nie tylko aktualnych odpisów, jak dotychczas (według ustawy pełne odpisy z KRS powinny być dostępne do pobrania drogą elektroniczną, jednak ze względów technicznych opcja ta nie jest dostępna).

- Rozszerzenie kompetencji kuratorów, a także zwiększenie nadzoru sądowego nad działaniami kuratorów.
- Automatyczne usuwanie niektórych wpisów (np. informacje o dłużnikach – po 7 latach).

21

Dematerializacja akcji spółek niebędących spółkami giełdowymi

adresaci zmiany

- spółki akcyjne
- spółki komandytowo-akcyjne
- spółki europejskie

Status: trwają prace nad projektem

Celem ustawy jest dematerializacja akcji (zakaz emitowania akcji w postaci dokumentu), wprowadzenie rejestru akcjonariuszy w postaci elektronicznej, wprowadzenie jawności rejestru akcjonariuszy dla spółki i wszystkich akcjonariuszy, regulacja problematyki statusu akcjonariuszy małżonków w odniesieniu do akcji na okaziciela i imiennych, uchylenie ograniczeń w obrocie akcjami aportowanymi oraz wymuszenia ich statusu jako akcji imiennych, uregulowanie określenia dnia dywidendy, możliwość zwoływania walnego zgromadzenia za pomocą poczty elektronicznej.

Możliwe skutki

- Wprowadzenie możliwości wymiany informacji podatkowych o posiadaczach akcji na okaziciela, identyfikacja posiadaczy akcji.

22

Zmiana zasad zarządzania mieniem państwowym

adresaci zmiany

- podmioty z udziałem Skarbu Państwa
- państwowe osoby prawne

Status: trwają prace nad projektem

Wprowadzenie nowych regulacji oraz korekta niektórych rozwiązań ustawy z 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Nowa ustawa ma zmienić 9 ustaw powiązanych z nią tematycznie.

Możliwe skutki

- Wzmocnienie kompetencji Prezesa Rady Ministrów.
- Doprecyzowanie regulacji dotyczących działań pełnomocników Skarbu Państwa i uzyskiwania instrukcji dotyczących głosowań.
- Uporządkowanie regulacji dotyczących zbywania akcji Skarbu Państwa.
- Rozszerzenie listy spółek, w których akcje Skarbu Państwa nie podlegają sprzedaży.
- Rozszerzenie regulacji dotyczących treści uchwał i statutów spółek z udziałem Skarbu Państwa.
- Doprecyzowanie wymogów odnoszących się do osób zasiadających w radach nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa (do listy kursów, egzaminów i tytułów naukowych uprawniających do zasiadania w radzie nadzorczej dodano ukończenie podyplomowych studiów MBA).
- Uznanie za państwową osobę prawną fundacji, której fundatorami są wyłącznie Skarb Państwa lub inne państwowe osoby prawne.
- Jednoznaczne przesądzenie, że do wynagrodzenia członków organów zarządzających spółek dolicza się podatek VAT (ustawa o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami).

23

Powołanie Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców

adresaci zmiany

- mikroprzedsiębiorcy, mali i średni przedsiębiorcy

Status: ustawa weszła w życie 30 kwietnia 2018 r.

Uregulowanie nowej instytucji Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców oraz Mikroprzedsiębiorców, którego zadaniem jest ochrona praw tych podmiotów.

Możliwe skutki

Rzecznik jest powoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, na 6-letnią kadencję.

Rzecznik między innymi opiniuje projekty aktów prawnych dotyczących działalności gospodarczej, występuje do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, występuje do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie rozbieżności w wykładni prawa lub o wydanie objaśnień prawnych, a także informuje właściwe organy o dostrzeżonych nieprawidłowościach i barierach w prowadzeniu działalności.

Rzecznik ma również kompetencje o charakterze interwencyjnym, takie jak możliwość żądania od organów administracji publicznej, organizacji lub instytucji złożenia wyjaśnień, udzielenia informacji lub udostępnienia akt i dokumentów.

Może zwrócić się o wszczęcie postępowania administracyjnego, wnieść skargę do sądu administracyjnego, a także uczestniczyć w tych postępowaniach – na prawach przysługujących prokuratorowi.

Pomaga również w zorganizowaniu mediacji między mikro-, małym lub średnim przedsiębiorcą a organem administracji.

24**Ewidencja działalności gospodarczej
oraz punkt informacji dla przedsiębiorcy**

adresaci zmiany

- osoby prowadzące działalność gospodarczą

Status: ustawa weszła w życie 30 kwietnia 2018 r. ▶

Uporządkowanie i unowocześnienie ewidencji osób prowadzących działalność gospodarczą.

Możliwe skutki

- Umożliwienie przedsiębiorcom udzielania pełnomocnictw i ustanawiania prokury oraz udostępniania w tym zakresie informacji online z wykorzystaniem Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej („CEIDG”).
- Nowy podział danych wpisywanych do CEIDG na dane ewidencyjne przedsiębiorcy i dane informacyjne o przedsiębiorcy umożliwia przedsiębiorcy zmianę danych informacyjnych w dowolnym terminie.
- Przedsiębiorca wpisany do CEIDG (osoba fizyczna) może zawiesić działalność na czas nieokreślony oraz automatycznie ją wznowić po upływie wskazanego przez siebie okresu zawieszenia.

Bezgotówkowa wypłata wynagrodzeń i elektroniczna dokumentacja akt osobowych pracowników

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zatrudniające pracowników

Status: wchodzi w życie 1 stycznia 2019 r.
(z wyjątkami dotyczącymi przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie przechowywania dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców)

Ustawa wprowadza długo oczekiwane zmiany w zakresie dokumentacji pracowniczej:

- skraca obowiązek przechowywania akt pracowniczych z obowiązujących obecnie 50 lat do 10 lat (z wyjątkiem szczególnych regulacji),
- umożliwia prowadzenie akt osobowych pracowników w formie elektronicznej – będzie to wymagało sporządzenia odwzorowania cyfrowego (np. skanu) dokumentacji i opatrzenia go kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Ponadto ustawa przewiduje, że co do zasady wynagrodzenie będzie wypłacane pracownikowi w formie przelewu, a w innej formie tylko na jego wniosek.

Możliwe skutki

- Nie trzeba już będzie pozyskiwać od pracowników pisemnych zgód na wypłatę wynagrodzenia w formie przelewu bankowego.
- Krótszy okres obowiązku przechowywania akt osobowych i możliwość elektronicznej dokumentacji pracowniczej może uzasadniać zmiany w systemie archiwizacji akt, w tym zmiany w umowach z podmiotami przechowującymi akta.

Monitoring i przetwarzanie danych osobowych pracowników

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zatrudniające pracowników

Status: ustawa obowiązuje od 25 maja 2018 r.

Na skutek dostosowania polskich regulacji do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO) wprowadzono zmiany do Kodeksu pracy, m.in.:

- oprócz wymienionych w ustawie kategorii danych osobowych pracownika, dodatkowo, za zgodą pracownika, pracodawca może przetwarzać także inne dane, w tym dane biometryczne. Przetwarzanie danych o nałogach, stanie zdrowia i życiu seksualnym lub orientacji seksualnej pracownika jest natomiast niedopuszczalne nawet za jego zgodą,
- pracodawca może stosować monitoring pracowników, gdy jest to uzasadnione celami wskazanymi w kodeksie, w tym w celu zapewnienia bezpieczeństwa pracowników, ochrony mienia lub za-

chowania tajemnicy informacji. Pracodawca powinien poinformować pracowników z co najmniej 14-dniowym wyprzedzeniem o stosowanym monitoringu, a także wprowadzić postanowienia dotyczące monitoringu do swoich regulacji wewnętrznych i oznaczyć monitorowane pomieszczenia.

Możliwe skutki

- Konieczność weryfikacji praktyki przetwarzania danych osobowych pracowników oraz odpowiedniego dostosowania regulacji wewnętrznych pracodawców w tym zakresie.
- Każdy pracodawca powinien prowadzić rejestr czynności przetwarzania danych osobowych.
- Rozszerzono obowiązki informacyjne przedsiębiorców wobec kandydatów do pracy i pracowników.

27

Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK)

adresaci zmiany

- pracodawcy i inne podmioty zatrudniające osoby fizyczne

Status: projekt ustawy na etapie prac rządowych

Ustawa przewiduje wprowadzenie PPK, których celem będzie systematyczne oszczędzanie z przeznaczeniem na wypłatę po osiągnięciu przez zatrudnionego 60. roku życia. Co do zasady podmioty zatrudniające będą obowiązane do zawarcia z wyznaczonymi instytucjami finansowymi umów o zarządzanie PPK i wpłacania składek do tych instytucji. Środki zgromadzone w PPK będą (za opłatą określoną w ustawie) inwestowane w fundusze inwestycyjne.

Wpłaty na PPK miałyby być finansowane przez podmiot zatrudniający (min. 1,5% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne) i osobę zatrudnioną (co do zasady 2% wynagrodzenia). Przy spełnieniu dodatkowych warunków można byłoby liczyć na dopłatę roczną ze środków publicznych.

Zgromadzone na PPK środki mają mieć charakter prywatnoprawny, w tym m.in. podlegać dziedziczeniu.

Zatrudniony mógłby zrezygnować z udziału w PPK, przy czym co 4 lata zatrudniający miałby obowiązek informować pracownika o możliwości przystąpienia do programu.

Z obowiązku wprowadzenia PPK mają być zwolnione podmioty, które wprowadziły Pracownicze Programy Emerytalne w rozumieniu obecnie obowiązujących przepisów i odprowadzają na nie składki podstawowe w wysokości co najmniej 3,5% wynagrodzenia, a do programu przystąpiło co najmniej 50% załogi.

Możliwe skutki

Zwiększenie kosztów pracy i zmniejszenie wynagrodzenia realnie otrzymywanego przez pracowników w związku z przeznaczeniem środków na długoterminowe oszczędzanie.

Ochrona tajemnicy przedsiębiorstwa

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zatrudniające pracowników

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Zgodnie z projektem obecne brzmienie przepisu art. 11 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z dnia 16 kwietnia 1993 r. ma ulec zmianie. Ma to związek z dostosowaniem ustawy do dyrektywy 2016/943 z 8 czerwca 2016 r. w sprawie ochrony niejawnego know-how i niejawnych informacji handlowych (tajemnic przedsiębiorstwa) przed ich bezprawnym pozyskaniem, wykorzystaniem i ujawnianiem. Planowane są zmiany definicji i zasad ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa.

Projekt przewiduje m.in. wykreślenie obecnego przepisu ust. 2 art. 11 ustawy, przewidującego, że czyn nieuczciwej konkurencji polegający na naruszeniu tajemnicy przedsiębiorstwa stosuje się również do osoby, która świadczyła pracę na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego – przez okres 3 lat od jego ustania, chyba że umowa stanowi inaczej albo ustał stan tajemnicy. Może to oznaczać osłabienie ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa w stosunku do byłych pracowników.

Możliwe skutki

W związku z uchynieniem art. 11 ust. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w obecnym brzmieniu, warto wyraźnie uregulować w umowach z pracownikami obowiązek zachowania poufności po ustaniu zatrudnienia.

Pozyskiwanie danych o karalności pracowników i kandydatów do pracy w sektorze finansowym

adresaci zmiany

- pracodawcy z sektora finansowego
- podmioty świadczące usługi dla sektora finansowego

Status: ustawa weszła w życie 27 czerwca 2018 r.

Ustawa określa zasady pozyskiwania informacji o niekaralności osób ubiegających się o zatrudnienie oraz osób zatrudnianych na niektórych stanowiskach w podmiotach sektora finansowego oraz w podmiotach świadczących dla nich określone w ustawie usługi.

Możliwe skutki

Pracodawcy z sektora finansowego i pracodawcy świadczący usługi dla takich podmiotów będą mieli możliwość badania niekaralności pracowników i kandydatów do pracy.

Zmiana ustawy o związkach zawodowych

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zatrudniające pracowników
- osoby świadczące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych

Status: ustawa uchwalona przez Sejm,
(planowane wejście w życie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia (z wyjątkami))

Ustawa wprowadza szereg zmian dotyczących tworzenia i funkcjonowania związków zawodowych, m.in.:

- rozszerza prawo tworzenia związków zawodowych i wstępowania do związków zawodowych na osoby świadczące pracę za wynagrodzeniem na innej podstawie niż stosunek pracy (jeżeli nie zatrudniają do tego rodzaju pracy innych osób oraz mają interesy zawodowe związane z wykonywaniem pracy, które mogą być grupowo chronione),
- wprowadza nowe zasady dotyczące reprezentatywności związków zawodowych,
- zastępuje dotychczasowy obowiązek składania przez organizację zakładową kwartalnej informacji o liczbie członków obowiązkiem składania informacji półrocznych oraz wprowadza tryb weryfikacji tej informacji w postępowaniu sądowym.

Możliwe skutki

- Zwiększenie liczby członków organizacji związkowych.
- Ochrona działaczy związkowych zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych.
- Ułatwienie pracodawcy weryfikacji rzeczywistych uprawnień działających u niego organizacji związkowych.

Zniesienie górnego limitu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty zatrudniające pracowników

Status: ustawa uchwalona przez Sejm
(na wniosek Prezydenta czeka na rozpatrzenie w Trybunale Konstytucyjnym,
planowana data rozpatrzenia 10 lipca 2018 r.)

Ustawa przewiduje zniesienie górnego limitu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Obecnie limit ten jest równy 30-krotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy (w 2018 r. wynosił on 133 290 zł), a po jego przekroczeniu składki nie są pobierane.

Możliwe skutki

- Zwiększenie kosztów pracy i zmniejszenie wynagrodzenia netto najlepiej zarabiających pracowników.

Liberalizacja rynku gazu

adresaci zmiany

• energetyka

Status: proces w toku (do 2024 r.)

Stopniowo w czasie znoszony jest obowiązek przedstawiania do zatwierdzenia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki taryf na paliwa gazowe.

Od 1 stycznia 2017 r. zniesiono nadzór Prezesa URE nad taryfami na sprzedaż gazu do odbiorców hurtowych, sprzedaż gazu LNG i CNG oraz na sprzedaż gazu do odbiorców końcowych dokonujących zakupu tego paliwa w punkcie wirtualnym lub w trybie przetargów, aukcji lub zamówień publicznych.

Od 1 października 2017 r. zniesiono obowiązek przedkładania do zatwierdzenia taryf na sprzedaż gazu ziemnego wysokometanowego i azotanowego odbiorcom końcowym niebędącym gospodarstwami domowymi.

Nadzór Prezesa URE nad taryfami (tj. cenami maksymalnymi) dla gazu sieciowego sprzedawanego do gospodarstw domowych zostaje utrzymany do końca 2023 r.

Możliwe skutki

Wprowadzane sukcesywnie zmiany są skutkiem implementacji prawa wspólnotowego. Dotkną one wszystkich uczestników rynku zarówno po stronie przedsiębiorstw energetycznych, jak i odbiorców. Celem wprowadzanych zmian jest zwiększenie konkurencyjności na rynku gazu.

Rynek mocy

adresaci zmiany

• energetyka • odbiorcy energii

Status: ustawa weszła w życie 18 stycznia 2018 r.
(pozytywna decyzja KE w sprawie)

Aby zachęcić przedsiębiorstwa energetyczne do zwiększenia inwestycji w moce wytwórcze, wprowadzono dodatkowy system wsparcia. Przepisy ustawy mają chronić przed deficytem mocy, gwarantując dostępność odpowiednich do potrzeb odbiorców zasobów mocy w źródłach wytwarzających energię elektryczną i wprowadzając dwutorowość rynku energii elektrycznej.

Wprowadzony mechanizm przybrał formę aukcji, w których zainteresowani wytwórcy energii ubiegają się o tzw. umowy mocowe. Pierwsza aukcja na okresy dostaw przypadające na lata 2021–2023 odbędzie się w grudniu 2018 r.

Zaproponowane rozwiązania uzyskały akceptację Komisji Europejskiej wyrażoną w decyzji z 7 lutego 2018 r. Mając na uwadze treść uzasadnienia decyzji, ustawa będzie wymagała nowelizacji mającej dostosować ją do uzgodnień pomiędzy Polską i Komisją. Należy spodziewać się m.in. uchylecia obecnie obowiązujących mocowych mechanizmów wsparcia oraz dopuszczenia od 2021 r. do rynku pomocy wytwórców energii z państw sąsiednich, dla których zarezerwowano wolumen mocy w wysokości 1160 MW.

Możliwe skutki

- Wzrost cen energii dla konsumentów.
- Dopuszczenie zagranicznych wytwórców do udziału w rynku mocy od 2021 r.

34

Nowelizacja ustawy o odnawialnych źródłach energii

adresaci zmiany

- energetyka odnawialna

Status: ustawa uchwalona przez Sejm

7 czerwca 2018 r. Sejm uchwalił projekt zmiany ustawy o odnawialnych źródłach energii.

Przyjęte zmiany dotyczą m.in.: doprecyzowania zasad łączenia pomocy operacyjnej i inwestycyjnej, wprowadzenia nowego odrębnego mechanizmu wsparcia dla małych biogazowni oraz elektrowni wodnych, zwiększenia mocy mikro- i małych instalacji oraz uregulowania zasad sprzedaży projektów, które uzyskały wsparcie w ramach systemu aukcyjnego.

Dodatkowo nieznacznie zliberalizowano restrykcyjne przepisy dotyczące elektrowni wiatrowych m.in. poprzez obniżenie podatku od nieruchomości należnego od takich budowli.

Projekt uzyskał akceptację Komisji Europejskiej, która zaaprobowwała proponowany mechanizm wsparcia. Komisja zgodziła się, aby budżet zatwierzonego programu wsparcia wynosił 40 miliardów złotych. Środki mają być rozdyskrebowane pomiędzy zwycięzców aukcji, które mają być organizowane do 2021 r.

Możliwe skutki

- Usunięcie wątpliwości w zakresie zgodności systemu wsparcia OZE z przepisami wspólnotowymi.
- Nowe formy wsparcia dla wybranych instalacji.
- Usunięcie przeszkód w modernizacji istniejących elektrowni wiatrowych.
- Obniżenie podatku od nieruchomości od elektrowni wiatrowych.

Zmiany zasad uzyskiwania koncesji górniczych

adresaci zmiany
• górnictwo

Status: trwają prace nad projektem

Zaprezentowany we wrześniu 2017 r. projekt zmiany ustawy Prawo geologiczne i górnicze dotyczy szeregu zagadnień związanych z uzyskiwaniem koncesji na prowadzenie działalności z zakresie wydobywania kopalin ze złóż. W wyniku wprowadzonych zmian w szczególności uproszczeniu i w konsekwencji skróceniu ulec mają procedury związane z przedłużeniem obowiązyujących koncesji.

Dodatkowo zmienione mają zostać zasady udzielania koncesji węglowodorowych. Poza obowiązującą procedurą przetargową proponowana jest alternatywna metoda udzielania koncesji w procedurze open door, polegająca na rozpisywaniu przetargów również na wnioski zainteresowanego przedsiębiorcy.

Możliwe skutki

- Zwiększenie pewności inwestycyjnej dla koncesjonariuszy.
- Skrócenie czasu trwania postępowań w sprawie udzielenia koncesji.

Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych

adresaci zmiany
• energetyka • motoryzacja

Status: ustawa uchwalona.
(wejście w życie przepisów ustawy sukcesywnie od 22 lutego 2018 r. aż do 1 stycznia 2028 r.)

Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych została uchwalona 1 stycznia 2018 r. i skierowana do podpisu Prezydenta.

Proponowane przepisy mają ułatwić i zwiększyć inwestycje na rynku pojazdów elektrycznych oraz promować zastosowanie w transporcie energii elektrycznej oraz paliw alternatywnych. Uproszczone zostaną przepisy prawa energetycznego w zakresie obrotu i dystrybucji energii elektrycznej na potrzeby pojazdów elektrycznych (m.in. zwolnienie z obowiązku posiadania koncesji).

Nowe regulacje będą dotyczyć również budowy punktów ładowania pojazdów elektrycznych.

Możliwe skutki

- Ułatwienia inwestycyjne na rynku ładowania pojazdów.
- Zwiększenie inwestycji w branży pojazdów elektrycznych.

37

Zmiany dotyczące uznawania przedmiotów lub substancji za produkt uboczny

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy, którzy w ramach prowadzonej działalności wytwarzają produkty uboczne lub je nabywają

Status: ustawa uchwalona przez Sejm

Ustawa wprowadza zmiany w procedurze uznawania przedmiotów lub substancji za produkt uboczny:

- WIOŚ będzie w każdym przypadku wydawał opinię co do możliwości uznania danego przedmiotu lub substancji za produkt uboczny,
- WIOŚ będzie mógł przeprowadzić kontrolę przedsiębiorcy dokonującego zgłoszenia przed wydaniem opinii,
- Marszałek rozstrzygnie o uznaniu za produkt uboczny, wydając decyzję administracyjną (do tej pory tzw. milcząca zgoda).

Wszystkie uznania przedmiotów lub substancji za produkty uboczne, które nastąpiły na podstawie dotychczasowych przepisów, wygasną po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Możliwe skutki

- Przedsiębiorcy, którzy do tej pory wytwarzali produkty uboczne, będą musieli dokonać nowych ponownych zgłoszeń przedmiotów lub substancji.
- Procedura rozpatrywania zgłoszenia będzie znacznie bardziej czasochłonna i skomplikowana.

38

Zmiany regulacji dotyczących magazynowania i przetwarzania odpadów

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy magazynujący i przetwarzający odpady

Status: trwają prace nad projektem

Projekt nakłada na podmioty magazynujące lub składujące odpady obowiązek wprowadzenia wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania odpadów oraz właściwego zabezpieczenia i przechowywania zapisu obrazu z tego systemu.

Zmienione zostaną zasady wydawania pozwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów:

- do wniosku trzeba będzie dołączyć operat przeciwpożarowy oraz dokument potwierdzający zabezpieczenie roszczeń;
- wydanie zezwolenia będzie poprzedzone kontrolą Państwowej Straży Pożarnej.

Zaostrzone zostaną sankcje za naruszenie ustawowych wymagań.

Dotychczas wydane zezwolenia wygasną po 12 lub 24 miesiącach od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej.

Możliwe skutki

- Konieczność poniesienia znacznych wydatków, by objąć monitoringiem miejsca magazynowania i składowania odpadów.
- Uzyskanie pozwolenia na przetwarzanie odpadów będzie znacznie trudniejsze, kosztowniejsze i bardziej czasochłonne.
- Przedsiębiorcy będą musieli ubiegać się o nowe zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów ze względu na wygaśnięcie decyzji wydanych na podstawie dotychczasowych przepisów.

39

Większe uprawnienia inspektorów Inspekcji Ochrony Środowiska

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy prowadzący działalność oddziałującą na środowisko

Status: trwają prace nad projektem
(planowane wejście w życie ustawy 1 stycznia 2019 r.)

Kontrole pozaplanowe będą prowadzone przez całą dobę. Przy takich kontrolach pewne gwarancje przewidziane w Prawie przedsiębiorców zostaną wyłączone (maksymalny czas trwania kontroli w ciągu roku, zawiadamianie o przeprowadzaniu kontroli).

Inspektorzy uzyskają prawo do prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych, które polegać mogą m.in. na obserwacji i rejestrowaniu obrazu zdarzeń oraz dźwięków czy przeszukiwaniu pomieszczeń. Będą też mogli wykorzystać drony do pobierania próbek.

Inspektorzy uzyskają także szersze możliwości wydawania decyzji o wstrzymaniu prowadzenia działalności powodującej naruszenie wymagań ochrony środowiska.

Ustawa zaostrza także granice wymierzania administracyjnych kar pieniężnych przewidzianych w kilkunastu ustawach z zakresu ochrony środowiska (nawet do 1 miliona złotych).

Możliwe skutki

- Inspektorzy będą przeprowadzać częstsze kontrole, które będą bardziej uciążliwe dla przedsiębiorców.
- Inspektorzy będą częściej wymierzać sankcje za naruszenie wymagań ochrony środowiska, a nakładane przez nich kary pieniężne będą bardziej dotkliwe.

40

Mała elektronizacja zamówień

adresaci zmiany

- zamawiający publiczni
- wykonawcy zamówień publicznych

Status: weszło w życie

W postępowaniach wszczętych od 18 kwietnia wykonawcy są zobowiązani składać, a zamawiający przyjmować Jednolity Europejski Dokument Zamówienia w formie elektronicznej, który jest opatrzony kwalifikowanym podpisem.

Regulacja ta opiera się na art. 90 ust. 3 dyrektywy 2014/24/UE i art. 80 ust. 3 dyrektywy 2014/25/UE.

Możliwe skutki

Poczynając od 18 kwietnia nie ma możliwości składania Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia w postaci innej niż elektroniczna.

41

Duża elektronizacja zamówień

adresaci zmiany

- zamawiający publiczni
- wykonawcy zamówień publicznych

Status: wchodzi w życie 18 października 2018

Przepisy dyrektyw UE nakazują państwom członkowskim wprowadzenie obowiązkowej komunikacji w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych przy użyciu środków komunikacji elektronicznej najpóźniej od dnia 18 października 2018 r. (w przypadku zamawiających centralnych obowiązek ten istnieje od dnia 18 kwietnia 2017 r.).

Możliwe skutki

Od wskazanej daty cała komunikacja między zamawiającymi a wykonawcami, w tym składanie ofert i wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, będzie odbywała się tylko za pomocą środków komunikacji elektronicznej (należy przez to rozumieć środki w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną lub faks).

Po wprowadzeniu ww. obowiązku cały proces udzielenia zamówienia publicznego oraz aktywny monitoring poszczególnych postępowań i systemu zamówień publicznych będzie możliwy w ramach tworzonego przez Ministerstwo Cyfryzacji projektu Platformy e-Zamówienia.

Usprawnienie postępowania przed Urzędem Patentowym i rozszerzenie jego uprawnień

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty, które korzystają z ochrony praw własności przemysłowej lub będą się o nią ubiegać

Status: trwają prace nad projektem

Nowelizacja wprowadza postanowienia mające na celu usprawnienie postępowania przed UPRP oraz przepisy dostosowujące ustawę z 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2436 oraz Konwencji o patencie europejskim (EPC).

Ważniejsze zmiany:

- zmiana definicji znaku towarowego poprzez rezygnację z konieczności przedstawienia znaku towarowego w sposób graficzny,
- przedłużanie praw ochronnych na znaki towarowe będzie następować przez wniesienie opłaty za kolejny okres, bez konieczności złożenia jak dotychczas pisemnego wniosku i wydania decyzji przez UPRP,
- możliwość przeniesienia prawa ochronnego w stosunku do niektórych towarów,
- uprawnienie dla licencjodawcy do wystąpienia z powództwem o naruszenie prawa ochronnego na znak towarowy,
- uszczegółowienie określenia wynalazku i wymogu jednolitości jego zgłoszenia,
- możliwość wprowadzania poprawek do zastrzeżeń patentowych wynalazku, bez zmiany jego istoty aż do momentu wydania decyzji o udzielenie patentu,
- możliwość wystąpienia z roszczeniami nie tylko przeciwko osobie wprowadzającej do obrotu oznaczone już znakiem towarowy, które nie pochodzą od uprawnionego podmiotu, ale również przeciwko pośrednikowi, z którego usług korzystano przy naruszeniu prawa do znaku towarowego.

Możliwe skutki

Projekt ma na celu przyspieszenie procedur przed Urzędem Patentowym, a jednocześnie wyposażenie go w nowe kompetencje. Rozszerzenie uprawnień może jednak zwiększyć obciążenie Urzędu, a co za tym idzie zmniejszyć tempo rozpatrywania poszczególnych spraw.

43

Deregulacja działalności gospodarczej polegającej na produkcji nośników optycznych

Status: ustawa weszła w życie 30 kwietnia 2018 r. ▶

Zmiana wprowadzona ustawą z dnia 6 marca 2018 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej. Deregulacja działalności gospodarczej polegającej na produkcji nośników optycznych nastąpiła po wskazaniu przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego okoliczność, że rejestr producentów nośników optycznych nie spełnia swej funkcji w praktyce. W konsekwencji nastąpi uchylenie rozdziału 122 w ustawie o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Możliwe skutki

Wraz z wejściem w życie ustawy nie jest m.in. już konieczne informowanie ministra ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o podjęciu działalności gospodarczej w zakresie produkcji i zwielokrotniania nośników optycznych.

44

Ochrona niejawnego know-how i niejawnych informacji handlowych przed ich bezprawnym pozyskaniem, wykorzystaniem i ujawnianiem

Status: projekt ustawy wpłynął do Sejmu ▶

Najważniejsze proponowane zmiany:

- czynem nieuczciwej konkurencji w odniesieniu do cudzych informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa będzie ich ujawnienie, wykorzystanie lub pozyskanie (dotychczasowe brzmienie powołanego przepisu nie sankcjonowało działania polegającego na pozyskaniu takich informacji),
- usunięcie z treści art. 11 u.z.n.k. ust. 2, który przewiduje, że pracownik przedsiębiorcy jest zobowiązany do przestrzegania zakazu ujawniania, wykorzystania lub przekazywania informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa przez okres 3 lat od dnia ustania stosunku pracy (lub innego stosunku prawnego, na podstawie którego świadczy pracę na rzecz przedsiębiorcy). Przyjmuje się, że omawiana regulacja ogranicza ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa – czas ochrony tajemnicy w przypadku pracownika został ograniczony do 3 lat od dnia ustania stosunku pracy,
- pozyskanie informacji stanowiącej tajemnicę przedsiębiorstwa będzie stanowiło czyn nieuczciwej konkurencji w każdym przypadku, jeżeli nastąpiło bez zgody uprawnionego do rozporządzania

informacjami i jednocześnie wynika z nieuprawnionego dostępu, przywłaszczenia lub kopiowania dokumentów, przedmiotów, materiałów, substancji lub plików elektronicznych,

- wprowadzenie środków ochrony prawnej w sytuacji naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa (zasądzenie wynagrodzenia za korzystanie z tajemnicy przedsiębiorstwa w przyszłości, określenie odszkodowania jako równowartości opłaty licencyjnej należnej z tytułu korzystania z tajemnicy przedsiębiorstwa),
- uregulowanie wprost w ustawie, że produkowanie, oferowanie oraz wprowadzanie do obrotu (a także przywóz, wywóz lub przechowywanie w tych celach) towarów, których właściwości, w tym właściwości estetyczne i funkcjonalne, proces produkcji lub wprowadzania na rynek zostały znacznie ukształtowane w następstwie np. pozyskania tajemnicy przedsiębiorstwa stanowi przejaw naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa,
- wprowadzenie w ramach postępowania zabezpieczającego możliwości domagania się przez obowiązanego złożenia odpowiedniej sumy pieniężnej w celu zabezpieczenia roszczeń uprawnionego z tytułu dalszego wykorzystywania tajemnicy przedsiębiorstwa (zamiast np. zajęcia rzeczy ruchomych). Postanowienie takie będzie mogło zapaść tylko po przeprowadzeniu rozprawy.

Możliwe skutki

Projekt stanowi transpozycję do prawa polskiego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/943 z 8 czerwca 2016 r. w sprawie ochrony niejawnego know-how i niejawnych informacji handlowych (tajemnic przedsiębiorstwa) przed ich bezprawnym pozyskiwaniem, wykorzystaniem i ujawnianiem.

Zmiany zostaną wprowadzone m.in. do ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz Kodeksu postępowania cywilnego.

45

Utworzenie funduszu kompensacyjnego dotyczącego szczepionek

adresaci zmiany

- branża medyczna

Status: trwają prace nad projektem

Utworzenie przez Ministerstwo Zdrowia funduszu kompensacyjnego na poczet wypłat odszkodowań z tytułu niepożądanych skutków szczepień. Pacjenci, u których ujawniły się ciężkie odczyny poszczepienne i którzy byli z tego powodu hospitalizowani przez okres co najmniej 14 dni, będą mieli prawo do odszkodowania wypłacanego z funduszu w wysokości do 70 tysięcy złotych. Planowane jest również poszerzenie katalogu obowiązkowych szczepień np. o szczepienia przeciwko pneumokokom.

Możliwe skutki

- Obowiązek uiszczania corocznych składek na poczet funduszu kompensacyjnego przez producentów szczepionek zakupionych przez Ministerstwo Zdrowia (prawdopodobnie w wysokości od 1 do 2 proc. ceny sprzedanych szczepionek).
- Ułatwienie pacjentom uzyskania odszkodowań i wzrost ilości żądań wypłaty odszkodowań z tytułu niepożądanych skutków szczepień.
- Wzrost zapotrzebowania na szczepionki.

46

Monitoring przewozu leków

adresaci zmiany

- branża medyczna

Status: wchodzi w życie 15 czerwca 2018 r.

Rozszerzenie istniejącego od zeszłego roku systemu monitoringu drogowego przewozu niektórych towarów o nadzór nad przewozem leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych zagrożonych brakiem dostępności na rynku.

Możliwe skutki

- Obowiązek zgłaszania do systemu monitoringu (SENT) wywozu poza terytorium RP produktów zagrożonych brakiem dostępności z tzw. „listy antywywozowej”.
- Ryzyko nieważności czynności prawnej towarzyszącej wywozowi w przypadku dokonania wywozu bez uprzedniego zgłoszenia, wbrew sprzeciwowi Głównego Inspektora Farmaceutycznego lub przed upływem terminu na złożenie sprzeciwu.

47

Uregulowanie stosowania w szpitalach produktów leczniczych terapii zaawansowanej (ATMP)

adresaci zmiany

- branża medyczna

Status: nowelizacja uchwalona przez Sejm
(czeka na uchwalenie przez Senat, podpis Prezydenta oraz na ogłoszenie w Dzienniku Ustaw)

Wprowadzenie i uregulowanie wyjątku szpitalnego stosowania produktu leczniczego terapii zaawansowanej polegającego na niesystematycznym stosowaniu leku ATMP przygotowanego na wyłączną odpowiedzialność lekarza dla indywidualnego pacjenta. Podstawą prawną ma być wydawana przez Głównego Inspektora Farmaceutycznego zgoda na wytwarzanie tego rodzaju produktu z zachowaniem szczegółowych obowiązków dotyczących zapewnienia jakości i bezpieczeństwa stosowania tego rodzaju zindywidualizowanych produktów, w szczególności w odniesieniu do zachowania standardów Dobrej Praktyki Wytwarzania oraz zatrudniania Osoby Kompetentnej – odpowiedzialnej za zwalnianie serii produktów.

Możliwe skutki

Stworzenie ram prawnych dla stosowania w szpitalach innowacyjnych terapii, w szczególności genowych i z użyciem komórek macierzystych, bez konieczności rejestracji produktu leczniczego ATMP w Europejskiej Agencji Leków, lecz na podstawie procedury krajowej przed Głównym Inspektorem Farmaceutycznym.

48

Zmiany na rynku alkoholi

adresaci zmiany

- branża spożywcza (alkoholowa)

Status: trwają prace nad projektem

Nałożenie na producentów, dystrybutorów i importerów napojów alkoholowych o mocy powyżej 1,2% oraz piwa obowiązku podawania na etykiecie wykazu składników oraz informacji o wartości odżywczej.

Ponadto:

- wprowadzenie zakazu wprowadzenia do obrotu alkoholu w postaci proszku, żelu lub pasty,
- ograniczenie dozwolonego czasu reklamy piwa do godzin nocnych, tj. pomiędzy 23 wieczorem a 6 rano,
- zobowiązanie sprzedawców alkoholu do odmowy sprzedaży alkoholu osobom, które na prośbę sprzedawcy nie przedstawią dokumentu potwierdzającego pełnoletność.

Możliwe skutki

Poddanie branży alkoholowej zastrzonym regulacjom, po części wzorowanym na stosowanych wobec branży tytoniowej.

Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, w tym ustawy o kosztach sądowych

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty jako strony postępowania cywilnego

Status: projekt ustawy z 27 listopada 2017 r.
(w trakcie opiniowania, przed złożeniem w Sejmie)

Nowe rozwiązania mają przyspieszyć rozpoznanie spraw. Projekt przewiduje wprowadzenie odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych (z możliwością rezygnacji z tego trybu postępowania na wniosek osoby niebędącej przedsiębiorcą lub będącej mikroprzedsiębiorcą). Sąd ma dążyć do rozstrzygnięcia sprawy w ciągu 6 miesięcy od dnia wniesienia odpowiedzi na pozew.

Zmiany dotyczą również postępowania nakazowego, upominawczego, uproszczonego, elektronicznego postępowania upominawczego oraz systemu wnoszenia środków odwoławczych.

Projekt przewiduje, że czynności w ramach tzw. postępowania międzyinstancyjnego (włącznie z badaniem jego dopuszczalności, a także braków formalnych i fiskalnych środka odwoławczego) będą wykonywane przez sąd drugiej instancji, a nie jak dotychczas przez sąd pierwszej instancji. Wprowadza zasadę ponownego rozpoznania sprawy (po uchyleniu orzeczenia przez sąd drugiej instancji) przez ten sam skład sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie.

Zgodnie z projektem część zażaleń będzie rozpoznawana przez inny skład sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie (w szczególności w kwestiach wypadkowych i niekończących postępowania).

System kosztów opłat sądowych w sprawach cywilnych również ma zostać zmieniony, np. poprzez podniesienie opłaty sądowej od pozwu.

Projekt zmierza do poszerzenia kompetencji referendarzy sądowych i umożliwienia im podejmowania czynności również w sądach apelacyjnych i w dodatkowych kategoriach spraw.

Możliwe skutki

- Zmiany w postępowaniach dotyczących spraw gospodarczych zmierzają do nałożenia zwiększonych rygorów dowodowych na strony.
- Zgodnie z projektem strona będzie zobowiązana w swym pierwszym piśmie procesowym powołać wszystkie twierdzenia i dowody pod rygorem utraty prawa ich powoływania w dalszym postępowaniu oraz oświadczyć, że powołała wszystkie twierdzenia i dowody. Jeżeli pierwsze pismo procesowe strony nie będzie zawierało ww. oświadczenia, strona będzie wzywana do powołania, w piśmie procesowym złożonym w terminie tygodnia od wezwania, wszystkich twierdzeń i dowodów pod rygorem utraty prawa ich powoływania w dalszym postępowaniu.
- Ułatwienie konsumentom dochodzenia praw przed sądem przez uniemożliwienie skorzystania w sprawach przeciwko konsumentom z własności przemiennej (np. wytoczenia powództwa przed sąd właściwy miejscowo dla przedsiębiorcy).

Zmiany w Kodeksie cywilnym

adresaci zmiany

- wszystkie podmioty jako strony postępowania cywilnego

Status: ustawa wchodzi w życie 9 lipca 2018 r.
(poza art. 4, który wchodzi w życie 9 września 2018 r.)

Ustawa z 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw skraca podstawowe terminy przedawnienia roszczeń (6 lat zamiast 10 lat), pozostawia jednak regulację, zgodnie z którą dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej termin przedawnienia wynosi 3 lata. Wprowadzono nowy sposób liczenia upływu terminu przedawnienia.

Zmianie ulega również art. 889 § 1 pkt 1 k.p.c. dotyczący egzekucji wierzytelności z rachunku bankowego. Dodano nową regulację art. 889 § 2 przewidującą, że bank po otrzymaniu od komornika zawiadomienia o zajęciu rachunku bankowego zablokuje środki na rachunku, natomiast nie będzie zobowiązany do bezzwłocznego przekazania środków na pokrycie należności, lecz będzie zobowiązany do przekazania tych środków na rachunek bankowy komornika po upływie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zajęciu. Wyjątkowo w razie egzekucji bieżących alimentów lub rent bank ma obowiązek niezwłocznego przekazania środków pieniężnych z zajętego rachunku na rachunek bankowy komornika.

Możliwe skutki

- Skrócenie dotychczasowych terminów, w których wierzyciel mógł dochodzić od dłużnika swoich roszczeń. Utrudnienie dla wierzycieli.
- Wzmocnienie możliwości podjęcia przez dłużnika obrony przed egzekucją. Zachowane zostają jednak środki mające uniemożliwić dłużnikowi uchylene się od egzekucji.

51

Nowe zasady świadczenia usług płatniczych (implementacja PSD2)

adresaci zmiany

- branża usług płatniczych • e-commerce

Status: wchodzi w życie 20 czerwca 2018 r.
(dla niektórych obowiązków i adresatów przewidziano okresy przejściowe)

Projekt zmienia przepisy o usługach płatniczych w celu implementacji dyrektywy o usługach płatniczych (PSD2). Najważniejsze zmiany to:

- dwie nowe usługi płatnicze: inicjowanie transakcji płatniczych i dostęp do informacji o rachunku,
- nowy rodzaj zezwolenia: zezwolenie dla małych instytucji płatniczych o ograniczonej skali działalności,
- zawężenie zakresu stosowania niektórych przepisów wyłączających zastosowanie ustawy,
- poszerzenie zakresu ochrony użytkowników usług płatniczych,
- nowe obowiązki związane z bezpieczeństwem płatności.

Możliwe skutki

- Ułatwienie wejścia na rynek usług płatniczych nowym podmiotom, w szczególności niebędącym bankami.
- Konieczność dostosowania się działających na rynku dostawców usług płatniczych do nowych zasad.
- Potrzeba rozważenia konieczności uzyskania zezwolenia przez podmioty, które w dotychczasowej działalności opierały się na zmienianych przez implementację przepisach wyłączających zastosowanie ustawy (np. na tzw. wyjątku ograniczonej sieci).

52

Nowe przepisy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy (implementacja AMLD4)

adresaci zmiany

- spółki prawa handlowego (w zakresie rejestru beneficjentów rzeczywistych) • branża finansowa

Status: wchodzi w życie 13 lipca 2018 r.
(z wyjątkiem przepisów o Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych)

Projekt to nowa ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy, która zastąpi dotychczasowe przepisy w związku z implementacją unijnej czwartej dyrektywy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy (tzw. AMLD4). Najważniejsze zmiany to:

- nowe zasady wykonywania niektórych dotychczasowych obowiązków oraz nowe rodzaje obowiązków,

- wyższe maksymalne kary pieniężne,
- wprowadzenie definicji waluty wirtualnej i powiązanej z nią nowej kategorii instytucji obowiązkowej,
- utworzenie Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych.

Możliwe skutki

- Podmioty, które już teraz podlegają przepisom AML, będą musiały dokonać przeglądu stosowanych rozwiązań i dostosować je do nowych przepisów.
- Niektóre podmioty niepodlegające dotychczas przepisom AML (np. giełdy walut wirtualnych) staną się instytucjami obowiązanymi i będą musiały odpowiednio dostosować swoją działalność.
- Spółki osobowe i kapitałowe będą zobowiązane do zgłoszenia do centralnego rejestru i aktualizowania danych tzw. beneficjentów rzeczywistych spółki, nawet jeżeli spółka nie prowadzi działalności skutkującej uznaniem jej za instytucję obowiązaną.
- Przepisy o Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych wchodzi w życie 13 października 2019 r., przy czym spółki wpisane do KRS przed tym dniem zobowiązane są dokonać zgłoszenia do rejestru w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tych przepisów, a więc do 14 kwietnia 2020 r.

53

Ustawa o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa

adresaci zmiany

- branża IT
- e-commerce
- branża finansowa
- transport
- energetyka
- branża medyczna

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Projekt implementuje dyrektywę NIS i wprowadza dla niektórych kategorii przedsiębiorców obowiązki w zakresie zapewnienia cyberbezpieczeństwa. Przewidziano ustanowienie dwóch kategorii podmiotów:

- operatorów usług kluczowych – podmioty świadczące jeden z rodzajów usług wskazanych na podstawie ustawy i uznane za operatorów usług kluczowych w drodze decyzji administracyjnej,
- dostawców usług cyfrowych w postaci internetowych platform handlowych, wyszukiwarek internetowych lub usług przetwarzania w chmurze (z wyłączeniem mikro- i małych przedsiębiorców).

Operatorzy usług kluczowych będą mieli szerszy zakres obowiązków niż dostawcy usług cyfrowych.

Możliwe skutki

Niektórzy przedsiębiorcy z branży energetycznej, transportowej, finansowej, medycznej oraz dostawcy pewnych rodzajów infrastruktury cyfrowej będą mogli zostać uznani na mocy decyzji administracyjnej za operatorów usług kluczowych, którzy będą musieli m.in.:

- wdrożyć system zarządzania bezpieczeństwem,
- identyfikować i obsługiwać incydenty,
- dostarczać użytkownikom usług określone informacje,
- przeprowadzić audyt bezpieczeństwa IT co najmniej raz na dwa lata.

Dostawcy usług cyfrowych będą musieli m.in.:

- wdrożyć zabezpieczenia adekwatne do ryzyka,
- identyfikować i obsługiwać incydenty.

Przedsiębiorcy będą mogli powierzyć realizację niektórych nowych obowiązków podmiotom świadczącym usługi z zakresu cyberbezpieczeństwa spełniającym wymagania określone w projekcie.

RODO – zmiana zasad ochrony danych osobowych

Status: obowiązuje od 25 maja 2018 r. ▶

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO) zastąpiło dotychczasowe przepisy krajowe regulujące kwestie ochrony danych osobowych.

Rozporządzenie zostało przyjęte w kwietniu 2016 r., ale jego przepisy zaczęły być egzekwowane od 25 maja 2018 r.

Rozporządzenie reguluje przetwarzanie danych osobowych we wszystkich krajach UE, ale zawiera również szereg delegacji dla ustanowienia szczegółowych rozwiązań przez państwa członkowskie.

Możliwe skutki

Niedostosowanie się do RODO wiąże się z ryzykiem nałożenia administracyjnych kar pieniężnych, które mogą sięgać do 20 milionów euro, a w przypadku przedsiębiorstwa do 4% całkowitego rocznego światowego obrotu.

Konieczne działania dostosowawcze opisane są bardziej szczegółowo w przewodniku dostępnym na stronie internetowej kancelarii Wardyński i Wspólnicy: <http://www.wardynski.com.pl/przewodnik-przygotuj-sie-na-rodo-krok-po-kroku/>

Nowa ustawa o ochronie danych osobowych

Status: weszła w życie 25 maja 2018 r. ▶

W ustawie o ochronie danych osobowych znajdują się regulacje dotyczące:

- udzielania certyfikacji i akredytacji,
- postępowań kontrolnych i w sprawie naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych,
- Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, w tym organizacji urzędu i kompetencji,
- europejskiej współpracy administracyjnej,
- odpowiedzialności cywilnej i karnej,
- obowiązku wyznaczenia inspektora ochrony danych oraz trybu zawiadamiania regulatora o jego wyznaczeniu.

Możliwe skutki

- Wpisy obecnie zarejestrowanych w GIODO administratorów bezpieczeństwa informacji wygasną we wrześniu 2018 r. Do tego czasu należy dokonać nowego zgłoszenia powołanych inspektorów ochrony danych.
- Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych uzyskał szerokie kompetencje w ramach postępowań kontrolnych, obejmujące m.in. prawo wstępu do pomieszczeń, wglądu w dokumenty, oględzin urządzeń i systemów informatycznych, żądania pisemnych lub ustnych wyjaśnień, przesłuchiwanie w charakterze świadka.
- Osoba, której prawa przewidziane RODO zostaną naruszone, będzie mogła złożyć powództwo cywilne o zaniechanie oraz o dopełnienie czynności niezbędnych do usunięcia naruszenia, niezależnie od wystąpienia na podstawie innych przysługujących jej podstaw.
- Administracyjna kara pieniężna nakładana na podmioty publiczne została ograniczona do 100 tysięcy złotych.
- Przetwarzanie danych osobowych bez podstawy prawnej będzie podlegać odpowiedzialności karnej.

56**Zmiana zasad ochrony danych osobowych
- krajowe przepisy sektorowe wobec RODO**

adresaci zmiany

- administratorzy danych osobowych

Status: trwają prace nad projektami ▶

W projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia 2016/679 (RODO) zawarto ok. 130 zmian ustaw mających dostosować krajowy porządek prawny do norm prawnych wynikających z RODO.

Możliwe skutki

- Zmienione zostaną podstawy przetwarzania danych osobowych pracowników, w tym danych biometrycznych.
- Określone będzie wyznaczenie z mocy ustawy administratorów danych i ustalenie podstaw przetwarzania danych osobowych dla instytucji wykonujących zadania publiczne.
- Przewiduje się wprowadzenie szeregu ograniczeń praw osób, których dane dotyczą (w oparciu o delegację wynikającą z art. 23 RODO).

Komisja ds. reprivatyzacji nieruchomości warszawskich

adresaci zmiany

- podmioty inwestujące w nieruchomości warszawskie

Status: ustawa weszła w życie 14 marca 2018 r. ▶

Z uwagi na kontrowersje związane z procesem reprivatyzacji nieruchomości warszawskich postanowiono rozszerzyć – już i tak bardzo rozległe – kompetencje Komisji weryfikacyjnej.

Na podstawie ustawy Komisja będzie uprawniona do zajmowania się nie tylko procesem zwrotów nieruchomości warszawskich, ale również sprawami odszkodowań przyznawanych w postępowaniu administracyjnym za utracone nieruchomości warszawskie. Wszczęcie postępowania przez Komisję będzie przesłanką obligatoryjnego zawieszenia wszelkich innych postępowań cywilnych związanych z utratą praw lub bezumownym korzystaniem z nieruchomości warszawskich.

Możliwe skutki

- Jeśli Komisja wyda decyzję podważającą legalność decyzji reprivatyzacyjnej, konieczne będzie zwrócenie podmiotom publicznym uprzednio odzyskanej nieruchomości (bądź jej równowartości) lub odszkodowania.
- Szerokie i nieprecyzyjne przesłanki wadliwości decyzji reprivatyzacyjnych oraz uprawnienia prokuratorskie Komisji niosą ryzyko podważenia każdej decyzji.
- Nieograniczony dostęp Komisji do państwowych zasobów danych oraz możliwość zawiadamiania jedynie przez ogłoszenie na stronie internetowej może skutkować prowadzeniem postępowań oraz czynności sprawdzających bez wiedzy podmiotów zainteresowanych.
- Obowiązek wykreślenia przez sąd wieczystoksięgowy wszystkich podmiotów, które uzyskały prawa do nieruchomości wadliwie zreprivatyzowanych, może doprowadzić do podnoszenia roszczeń odszkodowawczych wobec deweloperów przez klientów, którzy nabyli lokale w wadliwie zreprivatyzowanych nieruchomościach.

Uregulowanie praw do nieruchomości na terenie m.st. Warszawy

adresaci zmiany

- podmioty inwestujące w nieruchomości warszawskie

Status: projekt wniesiony do Sejmu ▶

W związku z kontrowersjami dotyczącymi odzyskiwania nieruchomości warszawskich wystąpiono z inicjatywą uregulowania kwestii reprivatyzacyjnych w Warszawie.

Projekt całkowicie zmienia zasady odzyskiwania przejętych po II wojnie światowej nieruchomości

warszawskich, umożliwiając uzyskanie odszkodowania w przypadku niemożliwości zwrotu. Projekt uniemożliwia realizację roszczeń reprivatyzacyjnych ich nabywcom będącym podmiotami trzecimi w stosunku do przedwojennych właścicieli (lub ich spadkobierców). Projekt zakazuje przedwojennym właścicielom (lub ich spadkobiercom) zbywania roszczeń do przejętych po II wojnie światowej nieruchomości na rzecz innych osób niż inni przedwojenni współwłaściciele tej samej nieruchomości (lub ich spadkobiercy).

Możliwe skutki

- Uregulowanie stanu prawnego nieruchomości warszawskich oraz ujednoczenie i uproszczenie zasad odzyskania lub uzyskania odszkodowania za przejęte po II wojnie światowej nieruchomości warszawskie.
- Uniemożliwienie inwestorom (podmiotom trzecim) realizowania roszczeń reprivatyzacyjnych. Inwestorzy, którzy byli zainteresowani konkretną nieruchomością warszawską i nabyli do niej roszczenia od jej przedwojennych właścicieli (lub ich spadkobierców), nie będą mogli zrealizować przejętych roszczeń i w rezultacie nie będą mogli zrealizować swoich zamierzeń inwestycyjnych.
- Zakaz zbywania roszczeń reprivatyzacyjnych na rzecz inwestorów (podmiotów trzecich). Przedwojenni właściciele nieruchomości warszawskich (lub ich spadkobiercy) nie będą mogli już zbywać roszczeń reprivatyzacyjnych na rzecz podmiotów trzecich, które byłyby zainteresowane inwestowaniem na danej nieruchomości.

59

Duża ustawa reprivatyzacyjna

adresaci zmiany

- podmioty inwestujące w nieruchomości i dzieła sztuki

Status: trwają rządowe prace nad projektem

Projekt ustawy o rekompensacie niektórych krzywd wyrządzonych osobom fizycznym wskutek przejęcia nieruchomości lub zabytków ruchomych przez władze komunistyczne po 1944 r. ma całościowo regulować kwestie mienia przejętego w Polsce po II wojnie światowej. Projekt wprowadza znaczący katalog wyłączeń o charakterze podmiotowym i przedmiotowym, ograniczając zakres naprawianych krzywd do niezwykle wyjątkowych sytuacji. W tych rzadkich sytuacjach, w których będzie możliwe staranie się o naprawienie krzywdy, projekt przewiduje rekompensatę w wysokości do 20-25% wartości przejętych nieruchomości. Projekt zakazuje zwrotów przejętych nieruchomości, zezwalając jedynie na zwrot niektórych przejętych zabytków ruchomych. Dotychczasowe postępowania reprivatyzacyjne zostaną umorzone, a wszelkie roszczenia reprivatyzacyjne będą podlegały wygaszeniu.

Możliwe skutki

- Uregulowanie stanu prawnego wielu nieruchomości w Polsce wskutek potwierdzenia skutków prawnych powojennego przejmowania nieruchomości, wygaszenia dotychczasowych roszczeń i umorzenia trwających postępowań. Ograniczenia możliwości uzyskania rekompensaty oraz określenie rocznego terminu na zgłaszanie wszelkich roszczeń o naprawienie krzywdy.
- Uregulowanie stanu prawnego zabytków ruchomych i dzieł sztuki.
- Zakaz zwracania nieruchomości w naturze oraz nakaz umorzenia dotychczasowych postępowań reprivatyzacyjnych oraz wygaszenie wszelkich roszczeń reprivatyzacyjnych, co oznacza wyłączenie możliwości inwestowania w nieruchomości, do których zgłoszono roszczenia reprivatyzacyjne.

60

Ustawa deweloperska

adresaci zmiany

- deweloperzy

Status: trwają prace nad projektem

Projektowana ustawa ureguluje tzw. umowy rezerwacyjne, które są obecnie zawierane jako umowy nienazwane na zasadzie swobody umów. Ustawa wyłączy także możliwość korzystania przez deweloperów z otwartych rachunków powierniczych bez ubezpieczenia lub gwarancji bankowej. Ustawa nałoży dodatkowe obowiązki informacyjne, które deweloper będzie obowiązany zamieścić w prospekcie informacyjnym.

Możliwe skutki

- Zwiększenie bezpieczeństwa nabywców lokali.
- Zwiększenie pewności obrotu nieruchomościami.

61

Specustawa mieszkaniowa

adresaci zmiany

- deweloperzy

Status: trwają prace nad projektem

Projektowana ustawa ma na celu uproszczenie zasad i procedur przygotowania i realizacji inwestycji mieszkaniowych. Wprowadzona ma zostać m.in. możliwość realizacji inwestycji mieszkaniowej na terenach nieobjętych planem zagospodarowania przestrzennego lub terenach objętych takim planem pod warunkiem, że nie będzie ona sprzeczna z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Projektowana ustawa zakłada również uproszczenie procesu inwestycyjnego m.in. poprzez wprowadzenie możliwości wyrażenia w decyzji o pozwoleniu na budowę zgody na wycinkę drzew i krzewów oraz zgody na przeprowadzenie ciągów przewodów, urządzeń i instalacji, w zakresie niezbędnym na realizację inwestycji.

Możliwe skutki

- Zwiększenie liczby inwestycji w nieruchomości przeznaczone na cele mieszkaniowe.

Ustawa o zmianie niektórych ustaw związanych z procesem inwestycyjno-budowlanym

adresaci zmiany

- branża budowlana

Status: trwają prace nad projektem

Projektowana ustawa wyłączy możliwość stwierdzenia nieważności pozwolenia na budowę, jeżeli zamierzenie budowlane zostało zrealizowane i upłynęło 5 lat od dnia wydania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie albo dokonania zawiadomienia o zakończeniu budowy.

Projektowana ustawa wprowadzi 3-letni okres ważności decyzji o warunkach zabudowy.

Nowelizacja wprowadzi podział projektu budowlanego na projekt inwestycyjny oraz projekt techniczny.

Ustawa wprowadzi nowy instrument planistyczny, tzw. obszar zorganizowanego inwestowania (OZI).

Możliwe skutki

- Usprawnienie postępowania o wydanie pozwolenia na budowę.
- Usprawnienie współpracy pomiędzy organami administracji samorządowej i inwestorami.
- Wyeliminowanie ryzyka stwierdzenia nieważności pozwolenia na użytkowanie po wielu latach od zrealizowania inwestycji.

Przekształcenie udziałów w prawie użytkowania wieczystego we własność

Status: trwają prace nad projektem
(planowane wejście w życie ustawy 1 stycznia 2019 r.)

Wraz z wejściem w życie projektowanej ustawy udiały właścicieli odrębnych lokali w prawie współużytkowania wieczystego gruntów, na których znajdują się lokale, zostaną z mocy prawa przekształcone we współwłasność.

W zamian za przekształcenie właściciele będą zobowiązani do uiszczenia przez 20 lat opłaty przekształceniowej.

Zmiana obejmie jedynie grunty zabudowane budynkami o przeznaczeniu mieszkaniowym.

Możliwe skutki

Uporządkowanie stanu prawnego wielu nieruchomości.

Hipoteka przymusowa

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: obowiązuje od 9 czerwca 2018 r.

Zabezpieczenie roszczenia poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej wygaśnie dopiero po 2 miesiącach od uprawomocnienia się orzeczenia sądowego uwzględniającego roszczenie wierzyciela (obecnie 1 miesiąc).

Możliwe skutki

Dostosowanie przepisów do wyroku Trybunału Konstytucyjnego w celu zwiększenia ochrony praw majątkowych wierzyciela, który uzyskał w toku procesu zabezpieczenie roszczenia poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej.

Nowy tryb zgłaszania wierzytelności w postępowaniach upadłościowych i większa elastyczność w procedurze przygotowanej likwidacji (pre-pack)

adresaci zmiany

- wierzyciele przedsiębiorców w kryzysie
- inwestorzy • dłużnicy w kryzysie

Status: projekt opublikowany
(na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji) ▶

Projekt ustawy przewiduje uproszczenie procedury zgłaszania wierzytelności. Umożliwia wierzycielom zgłaszanie swoich roszczeń bezpośrednio do syndyka, z pominięciem sędziego-komisarza. Wierzyciele, którzy nie zgłoszą wierzytelności w terminie 30 dni od obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o ogłoszeniu upadłości, będą obowiązani uiścić zryczałtowaną opłatę od spóźnionego zgłoszenia. Projekt wprowadza istotne zmiany do procedury przygotowanej likwidacji (pre-pack), w tym możliwość nabywania składników majątkowych wspólnie przez grupę nabywców oraz zmianę warunków sprzedaży na wniosek nabywcy, gdy po zatwierdzeniu sprzedaży przez sąd zmieniły się okoliczności mające istotny wpływ na wartość nabywanego składnika majątkowego.

Możliwe skutki

- Przyspieszenie procedury ustalania listy wierzytelności w postępowaniach upadłościowych.
- Upowszechnienie wykorzystywania w obrocie prawnym przygotowanej likwidacji i zapewnienie nabywcom większej elastyczności przy ustalaniu warunków sprzedaży.

Dostęp do akt sądowych postępowań o ogłoszenie upadłości dłużnika – nowelizacja ustawy z 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe

adresaci zmiany

- wierzyciele przedsiębiorców w kryzysie

Status: projekt wniesiony do Sejmu ▶

Celem zmian jest ułatwienie wierzycielom dostępu do akt sądowych postępowań o ogłoszenie upadłości dłużnika (w razie prawomocnego ogłoszenia upadłości dłużnika albo oddalenia wniosku o ogłoszenie tej upadłości na podstawie art. 13 ust. 1 lub 2 ustawy Prawo upadłościowe). Na podstawie obecnie obowiązujących przepisów sąd upadłościowy często odmawia takiego dostępu wierzycielom, którzy nie wnioskowali o ogłoszenie upadłości.

Wnioskodawcą projektu jest Minister Sprawiedliwości.

Możliwe skutki

- Przyznanie wierzycielom już na początkowym etapie postępowania upadłościowego dostępu do danych i informacji o dłużniku zgromadzonych na etapie rozpoznawania wniosku o ogłoszenie upadłości (w szczególności dotyczących stanu majątkowego dłużnika oraz struktury i kwoty jego zadłużenia) pozwoli wierzycielowi zdecydować o strategii działania w postępowaniu upadłościowym i sposobie wykonywania swych uprawnień.
- Powyższy skutek dotyczy także sytuacji, gdy sąd prawomocnie oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości, a wiedza o sytuacji majątkowej dłużnika może być istotna dla wierzyciela w prowadzonych działaniach windykacyjnych.

67**Zawód licencjonowanego doradcy restrukturyzacyjnego – nowelizacja ustawy z 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego**

adresaci zmiany

- licencjonowani doradcy restrukturyzacyjni
- przedsiębiorcy w kryzysie i ich wierzyciele

Status: projekt wniesiony do Sejmu

Celem zmian jest wzmocnienie nadzoru nad zawodem licencjonowanego doradcy restrukturyzacyjnego przez Ministra Sprawiedliwości w zakresie czynności w postępowaniach sądowych. Będzie to nadzór uzupełniający ten sprawowany przez sądy i sędziów komisarzy.

Ponadto zmiany mają zwiększyć przejrzystość i przewidywalność systemu wyznaczania doradców restrukturyzacyjnych do pełnienia funkcji w postępowaniach sądowych.

Planuje się także wprowadzenie tytułu kwalifikowanego doradcy restrukturyzacyjnego. Tytuł ma być przyznawany przez Ministra Sprawiedliwości Osoby te będą kwalifikowane do pełnienia funkcji w postępowaniach dotyczących dużych przedsiębiorców oraz przedsiębiorców, którzy mają istotne znaczenie dla gospodarki państwa lub gospodarczo-obronne.

Wnioskodawcą projektu jest Minister Sprawiedliwości.

Możliwe skutki

W ocenie twórców projektu proponowane zmiany przyczynią się do stopniowego polepszenia jakości usług świadczonych przez doradców restrukturyzacyjnych, wyznaczonych do udziału w postępowaniach restrukturyzacyjnych i upadłościowych, oraz wzrostu efektywności tych postępowań.

[Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania] Ratyfikacja MLI

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Polska ratyfikowała MLI (Multilateral Instrument) – konwencję wielostronną stworzoną pod egidą OECD prowadzącą do zmian w istniejących bilateralnych umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania.

W stosunku do danej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania Konwencja znajdzie zastosowanie po ratyfikacji przez obydwie strony danej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania.

MLI wejdzie w życie 1 lipca 2018 r., natomiast zmiana umów o unikaniu podwójnego opodatkowania z Austrią i Słowenią (państwa te ratyfikowały MLI i notyfikowały ratyfikację) nastąpi ze skutkiem od 1 stycznia 2019 r.

W stosunku do pozostałych notyfikowanych przez Polskę umów o unikaniu podwójnego opodatkowania wejście w życie MLI będzie uzależnione od daty notyfikacji MLI przez drugą stronę umowy.

Możliwe skutki

- Eliminacja luk w obecnie obowiązujących umowach o unikaniu podwójnego opodatkowania.
- Zmiana notyfikowanych umów o unikaniu podwójnego opodatkowania.
- Konieczność oceny efektywności podatkowej istniejących struktur międzynarodowych.

[Ordynacja podatkowa] Interpretacje grupowe

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: konsultacje publiczne

- Do Ordynacji Podatkowej wprowadzona zostanie instytucja wniosku grupowego. Wniosek ten znajdzie zastosowanie do transakcji z udziałem podmiotów powiązanych.
- Wnioskodawca będzie zobowiązany m.in. do wskazania uzyskanych i oczekiwanych korzyści (w tym podatkowych) wynikających z dokonania transakcji, jak również do wskazania wartości tych korzyści.
- Wydłużeniu ulegnie termin do wydania interpretacji z wniosku wspólnego (z 3 do 6 miesięcy).
- Projekt zakłada, że podatnicy, którzy otrzymali interpretacje obejmujące transakcje z podmiotami

powiązani, będą zobowiązani do dostarczenia Dyrektorowi Krajowej Informacji Skarbowej informacji uzupełniających (zgodnie z nowymi wymogami dotyczącymi wniosków wspólnych) pod rygorem wygaśnięcia interpretacji indywidualnych wydanych przed wejściem w życie ustawy.

Możliwe skutki

Retrospektywny skutek nowych przepisów sprawia, że podatnicy będą musieli zweryfikować otrzymane w przeszłości interpretacje pod kątem nowych wymogów.

70

[PIT/CIT] Podatek od nieruchomości komercyjnych

adresaci zmiany

- wszyscy przedsiębiorcy

Status: przekazano do podpisu Prezydenta

Zmianie ulegnie przedmiot opodatkowania podatkiem od nieruchomości komercyjnych. Opodatkowanie zostanie ograniczone do budynków oddanych do odpłatnego używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy czy leasingu.

Zmianie ulegnie też sposób ustalania kwoty wolnej od podatku. Próg 10 000 000 złotych będzie przyporządkowany do wszystkich nieruchomości podatnika, a nie do każdej z nieruchomości z osobna.

Planowana data wejścia w życie zmian to co do zasady 1 stycznia 2019 r., przy czym zmiany korzystne dla podatników wejdą w życie ze skutkiem retrospektywnym.

Możliwe skutki

Celem zmian jest przede wszystkim uszczelnienie podatku i wyeliminowanie możliwości optymalizacji w tym zakresie.

71

[PIT] Poszerzenie listy podmiotów uprawnionych do korzystania z 50% kosztów uzyskania przychodów dla twórców

adresaci zmiany

- pracodawcy
- pracownicy

Status: trwają prace legislacyjne
(zmiany mają wejść ze skutkiem od 1 stycznia 2018 r.)

Ustawa ma rozszerzyć katalog zawodów uprawnionych do skorzystania z wyższych kosztów uzyskania przychodów m.in. o działalność związaną z tworzeniem gier komputerowych, działalność naukową oraz działalność dydaktyczną prowadzoną na uczelni.

Poprzednia nowelizacja ustawy o PIT w znaczący sposób zawężyła grono podatników uprawnionych do pomniejszenia przychodu o 50% koszty jego uzyskania.

Ustawa ma wejść w życie ze skutkiem wstecznym, od 1 stycznia 2018 r.

Możliwe skutki

Praktyczną konsekwencją może być konieczność oceny skuteczności dotychczasowych procedur i wewnętrznych regulacji pracodawcy, które regulują kwestie 50% kosztów uzyskania przychodu dla twórców.

72

[CIT/PIT] Wsparcie nowych inwestycji

adresaci zmiany

- przedsiębiorcy

Status: wejdzie w życie 30 czerwca 2018 r.
(rozporządzenia wykonawcze w trakcie procesu legislacyjnego)

Nowa regulacja przewiduje wsparcie na realizację nowych inwestycji. Wsparcie to przyjmie postać zwolnienia z podatku dochodowego, przy czym zwolnienie nie będzie uzależnione od ulokowania nowej inwestycji na obszarze specjalnej strefy ekonomicznej.

Decyzja o wsparciu wydawana będzie na okres od 10 do 15 lat pod warunkiem spełnienia kryteriów ilościowych (dotyczących kwoty poniesionych kosztów kwalifikowanych) i jakościowych, które zostaną szczegółowo określone w rozporządzeniu wykonawczym. Planowane jest, że kryteria jakościowe będą promowały generowanie wysokopłatnych, specjalistycznych miejsc pracy oraz działalność R&D.

Do ustaw o CIT i PIT zostaną również wprowadzone klauzule antyoptimalizacyjne. W przypadku sztucznego zawyżenia przysługującego zwolnienia czy też dokonywania transakcji fikcyjnych i mających na celu uniknięcie opodatkowania przedsiębiorcy będą tracić prawo do zwolnienia z datą dokonania pierwszego takiego zidentyfikowanego działania, co w konsekwencji będzie rodzić konieczność zapłaty podatku w kwocie odpowiadającej wykorzystanemu zwolnieniu podatkowemu.

Możliwe skutki

Nowa regulacja znosi ograniczenia terytorialne dotyczące lokalizacji projektu inwestycyjnego. Wynika to z przekonania, że specjalne strefy ekonomiczne w istniejącym kształcie nie są już efektywnym mechanizmem udzielania pomocy inwestorom i niezbędne jest wprowadzenie instrumentów wpływających na wzrost inwestycji na pozostałych obszarach Polski. Wskutek wprowadzenia kryteriów jakościowych łatwiejszy dostęp do wsparcia będą miały m.in. projekty realizowane przez przedsiębiorców oferujących nowoczesne usługi dla biznesu lub prowadzących działalność B+R. Ponadto wydłużono czas na wykorzystanie limitu zwolnienia podatkowego przez inwestora (od 10 do 15 lat). Nowe instrumenty wsparcia będą funkcjonowały równolegle do istniejących Specjalnych Stref Ekonomicznych, których status nie zmieni się do 2026 r.

73

[VAT] Mechanizm podzielonej płatności (split payment)

adresaci zmiany
 • podatnicy VAT

Status: wejdzie w życie 1 lipca 2018

Płatność za nabyty towar lub usługę będzie mogła zostać podzielona poprzez zapłatę części odpowiadającej wartości sprzedaży netto przez nabywcę na rachunek rozliczeniowy dostawcy lub zostać rozliczona w inny sposób, natomiast część płatności odpowiadająca kwocie VAT na specjalny, dedykowany rachunek dostawcy.

Możliwość skorzystania przez nabywcę z mechanizmu podzielonej płatności będzie odnosić się tylko do transakcji z innymi podatnikami (B2B) i będzie dobrowolna. Dla podatników, którzy wybiorą ten sposób rozliczeń z kontrahentami, zwrot VAT będzie dokonywany w przyspieszonym, 25-dniowym terminie liczonym od dnia złożenia rozliczenia.

Możliwe skutki

Ograniczenie ryzyka po stronie podatnika dokonującego podzielonej płatności poprzez wyłączenie jego odpowiedzialności solidarnej za zobowiązania w VAT powstałe w podzielonej płatności.

74

[CIT/PIT] Ulga na złe długi

adresaci zmiany
 • wszyscy podatnicy

Status: trwają prace legislacyjne
 (planowane wejście w życie – 2019 r.)

Planowane jest wprowadzenie możliwości pomniejszenia przez wierzyciela podstawy opodatkowania o kwotę wierzytelności, jeżeli wierzytelność ta nie zostanie uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie w ciągu 120 dni liczonych od dnia upływu terminu jej płatności określonego w umowie lub na fakturze (tzw. złe długi).

Po stronie dłużnika wprowadzony zostanie obowiązek podwyższenia podstawy opodatkowania.

Nowa ulga na złe długi znajdzie zastosowanie wyłącznie do transakcji B2B.

Możliwe skutki

Oczekiwanym skutkiem planowanych zmian będzie zmniejszenie zatorów płatniczych w relacjach pomiędzy przedsiębiorcami.

O KANCELARII

Kancelaria Wardyński i Wspólnicy, założona w 1988 roku, jest jedną z największych niezależnych kancelarii prawnych w Polsce. Skupiamy się na biznesowych potrzebach naszych klientów, pomagając im znaleźć skuteczne i praktyczne rozwiązanie najtrudniejszych problemów prawnych.

Dbamy o zachowanie najwyższych standardów prawniczych i biznesowych. Angażujemy się w budowę obywatelskiego państwa prawa. Bierzymy udział w projektach non profit i działaniach pro bono.

Nasi prawnicy są aktywnymi członkami polskich i międzynarodowych organizacji prawniczych, dzięki czemu mają dostęp do światowego know-how i rozwijają sieć kontaktów z najlepszymi prawnikami i kancelariami na świecie, z czego korzystają później nasi klienci.

Obecnie w firmie jest ponad 100 prawników świadczących obsługę prawną w języku polskim, angielskim, francuskim, niemieckim, hiszpańskim, włoskim, rosyjskim, czeskim i koreańskim. Nasze biura znajdują się w Warszawie, Krakowie, Poznaniu i Wrocławiu.

Doradzamy również klientom indywidualnym, start-upom, a także klientom z sektora budowlanego, sektora energii i przemysłu energochłonnego, handlu i dystrybucji, gospodarki morskiej, kolei i lotnictwa, mediów i reklamy, ochrony zdrowia, produkcji, rolnictwa, sportu, transportu i logistyki, sektora zbrojeniowego oraz sektora farmaceutycznego, żywności i FMCG.

Dzielimy się wiedzą i doświadczeniem za pośrednictwem codozasady.pl – portalu dla prawników i przedsiębiorców, firmowego Rocznika, bloga prawa nowych technologii (newtech.law) oraz licznych publikacji i opracowań.

wardynski.com.pl

codozasady.pl

newtech.law

Wardyński i Wspólnicy

Al. Ujazdowskie 10, 00-478 Warszawa

Tel.: 22 437 82 00, 22 537 82 00

Faks: 22 437 82 01, 22 537 82 01

E-mail: warsaw@wardynski.com.pl

**WAR WSP
DYŃ ÓLN
SKI+ ICY•**